

۵۲
۳۳
۷۱۹

۱۹۹۲۴

آدم محمدی
معاونت
اداره

۷۱۹ ۷۰۹

۱۹۹۲۴

نهیج البلاغه
نسخه دوم

نام خرد
عربی فارسی
سید رضا نقی آبادی

۷۱۹

مجموعه آریانه

نهیج البلاغه

۱- نهج البلاغه
۲- کتاب نامه خرد

۷۱۹

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

ان من الله ما لا يعلم الا هو
والمؤمنون هم الذين آمنوا بالله
والذين امنوا بالله واليوم الآخر
ولم يزلوا على صراط مستقيم
ولم يزلوا على صراط مستقيم

[illegible][illegible]

خاف ان يكون قد خطا وان خطا ان يكون قد صاب جاهد جهالت
عاش كتاب عباد لم يعين على العلم بغير قاطع يرى الروايات اذ اورد
الشيخ لا والله ما جدد ما ورد على كسب العلم في ما يروى ان من
ما بلغ منه من هذا النوع ان اطمع عليه ان يستعمل العلم من جهل نفسه بصرح من جرح
قصته انه ما وقع منه الهراس لا انه من غير ليعين جبالا ويوتن قصدا
فهم صلبه او برس كتاب اذا جرح لاوته وبعده انفس تعادلا فلهذا من كتاب
اذا جرح من صفة ولا يتم ان من لم يمتدح وظهر من كسبه في ذم خلو
العلماء في اختياره وعلى اعمه انفسه في حكم من اكلهم في ابراهيم وكنه
انفسه ليعين على غير فهمه في اختلاف قوله ثم يجمع انفسه في كسبه العلم
انفسه في صوب اراهم جميعا والهم وجه وبنهم وجه وكما بهم وجه وبنهم
وجه انهم هم في حق ما يخالف فاطا غره ام نهام عن نفسه ام ازل له في
انفسه فاستان بهم على اتمامه ام كانا انهم انهم انهم او عليان
يرضى ام ازل له سبحانه ويا تانا فقصه ابراهيم عن تلعه وادانه وبنه
يقول ما فرط في كتاب من شي وفي بيان كل شي وذكر ان كتابا يصيبه
لعبا وان اختلاف فيه فقال سبحانه وكما ان من عنده غير وجهه وادانه فاعلم
وان القرآن ظاهره بين وباطنه عمن لا تفي غايه ولا تفي غايه ولا تفي غايه
الآية قال ثلاث بن قيس بن مبركوف خطيب في بعض كلامه
مترضا الاغت فقال يا مبركوف بن قيس بن مبركوف انك قد خطيت خطا في
ميرك على ما علمت له ولله الاغني عما لك على ما سبق في كافر
وله لعله هو كافر فخره والعلوم اخرى فاعلم ان من جهة منها ما لك وجهك

امراؤا لى وقد استعفى سابق اليهم محقق لم يرد ان مقية الا قرب ولا ياب
قال السيد يرد ان هذه الكفر فخره في الايام فخره واما قول ان من وجهك فاعلم
به وجهك ان كان لا يفتن من طين الوبه باليه غفره وقد كبرهم حتى اوقع بهم
وكان وقد كذب في غفره انهم انهم انهم انهم فاعلم انهم
ما يفتن من ناس ناس لم يفرغهم وولهم وبعثهم وبعثهم وبعثهم وبعثهم
ما يفرج الهجاب لعله بصرهم ان البصر ثم انهم انهم انهم انهم انهم
بجنا قول لم يفرغهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم
الا بصر فان الهابة انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم
باولهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم
انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم
منه مسوفا ولا كسر مصولا ولا به غفره من كسبه ولفظ لفظها من كسبه
في كتاب انفسه على عظم قدره ما صرف جبره في الاول سلطان قد
حزبه وحبلى عبيد ليو داجر الا او طار دبره ليا طار ليا طار ليا طار
مسرا وحبلى عبيد ليو داجر الا او طار دبره ليا طار ليا طار ليا طار
شركهم في فان لهم ليعينهم من طين انهم انهم انهم انهم انهم
حجهم ليعينهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم انهم
دعي ولا ما عبيد الا لرضى حجة انهم انهم انهم انهم انهم انهم
وكفى به بافاس ليا طار دبره ليا طار دبره ليا طار دبره ليا طار
اصبر ليو داجر ليو داجر ليو داجر ليو داجر ليو داجر ليو داجر
ليعين من ليو داجر ليو داجر ليو داجر ليو داجر ليو داجر ليو داجر

المائدة والكرز في هذا الموضع ان يقال فان سبكم لما بناه فاعلم ان ذلك فان
 بطلان عيب غرة بعد ذلك كما انكم لا تعلمون قد جاهد في بعض روى اخرى في بعض
 بعضهم ليس في بعضهم اسم لما يصح من ان اذيق من قال ادعوا بعض المسلمين
 معاربان فان ذلك لا يكون جوازا حتى يصل اليهم لمهضم وانما يكون جوازا في بعض
 المجهود ايا الناس لمجموعة ابراهيم الخليله آهواكم فاعلم ان ابي القاسم الصلاب
 فاعلم بطبع فكم لا ادها وتقولون في المجلس كيف كانت فاذ اياه انقال فكم كيف
 حيا ما عرفت وروى من ذلك ما لا يوافق قلب من قال انما اعيايل واصبايل وواع
 في الذين اهلوا لا يمنع القسيم اذ ليس ولا يدرك الحق الا بالجملة ابي دار بعد داركم
 لتقولون وروى اني امام بعد لقولون المروى وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات
 الا فليس من روى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات
 ولا اوده احدكم ما لم يكن ما اوهكم ما لم يكن ما لم يكن ما لم يكن ما لم يكن
 من غير روى وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات
 بنيت عن كتب ناصر اخبر ان من نصره لا يطعن ان يقول نصره من غير حق وروى
 جامع كرم هره هاهنا حاسا الا انه وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات
 اجماع عليه ان من ليس لما ائمة الا انهم لم يستفوا الا على قبل حصر
 قال لا لا تعين فانه قال ان قد حجة كما روى عاصم بن الربيع بن الربيع بن الربيع
 هو الاول وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات
 وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات
 وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات
 وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات وروى في بعض الروايات

2

[illegible]

العباد عنده فوجد لسانا لم يصبر قال عبد الله ابن العباس دخلت على
 المؤمنين على اسم بني هاشم فوجدت لسانا لم يصبر فقال يا هاشم هذا ان اخرجت
 ادفع باطنه ثم خرج فخطب الناس فقال ان لم يسمع الله عليه السلام
 من لسانه لغير ذلك ما ولا عني برة فقال يا سحر حتى اوابهم فسمعوا منهم فقامت
 واطاعت صفاتهم اما ان كنت لقيت سابقا حتى ركت ظاهرا فاجرت محبت
 ولاديت ولا حفت وان سيري هذا المشافه لثقت ابا بطن من يخرج من
 جند ما لا يبرهن به لعدو قاتلهم كافرين ولا قاتلهم مغرورين ولا صاحبهم
 بائس كما ان صاحبهم ابرم وانه ما تعلم من ان لا ان لا تقع جوارحهم
 فادخلهم في غمره ولا كما قال الاول ادمت لعمري ثياب الخضر صاحبها اكلت
 بالبره المستمرة لعمري ارحم من انك لعمري ولا تملن على خطا حرك الجور
 في استنار لسان الله ام انكم قد سميت قاتلهم ارضيكم بالجوهر
 الذين من اخرة ورضا بالذل من لعمري اذا افرغتم الاجاد منكم صارت
 اعيانكم كالموت في غمره ومن الذبول في سر تخرج عليكم حواشي من
 قلوبكم ما لو تدمت اتمت بغيره من لسان الله فاقم بركن كمالكم ولا تدمر
 عز نفيركم اتم الا كما بطل رعايا حكماء جميع من جانت ابرس من
 لعمري سوار الحرب اتم شادون ولا تدمر دن وتفضل اطرافكم فلو تصور
 نام عليكم اتم في غمركم ما بول صلب نه لهما دون فاقم به الا فلو لم يكن
 وامن اوطا وخر لمرت قد افرغتم من الا ابرس طالب الفلاح ابرس من
 ابرس امكن قد ورنه لعمري ورنه لعمري ورنه لعمري ورنه لعمري ورنه لعمري
 عود بوجه صد واستكبر انك انك انك فاما انك وول انك انك انك

محمد بن

بالمراد لعمري من لسان الله فوجد لسانا لم يصبر فقال عبد الله ابن
 العباس ان لم يسمع الله عليه السلام من لسانه لغير ذلك ما ولا عني برة
 فقال يا سحر حتى اوابهم فسمعوا منهم فقامت واطاعت صفاتهم اما ان
 كنت لقيت سابقا حتى ركت ظاهرا فاجرت محبت ولاديت ولا حفت وان سيري
 هذا المشافه لثقت ابا بطن من يخرج من جند ما لا يبرهن به لعدو قاتلهم
 كافرين ولا قاتلهم مغرورين ولا صاحبهم بائس كما ان صاحبهم ابرم وانه
 ما تعلم من ان لا ان لا تقع جوارحهم فادخلهم في غمره ولا كما قال الاول
 ادمت لعمري ثياب الخضر صاحبها اكلت بالبره المستمرة لعمري ارحم من انك
 لعمري ولا تملن على خطا حرك الجور في استنار لسان الله ام انكم قد سميت
 قاتلهم ارضيكم بالجوهر الذين من اخرة ورضا بالذل من لعمري اذا افرغتم
 الاجاد منكم صارت اعيانكم كالموت في غمره ومن الذبول في سر تخرج
 عليكم حواشي من قلوبكم ما لو تدمت اتمت بغيره من لسان الله فاقم بركن
 كمالكم ولا تدمر عز نفيركم اتم الا كما بطل رعايا حكماء جميع من جانت
 ابرس من لعمري سوار الحرب اتم شادون ولا تدمر دن وتفضل اطرافكم فلو
 تصور نام عليكم اتم في غمركم ما بول صلب نه لهما دون فاقم به الا فلو لم
 يكن وامن اوطا وخر لمرت قد افرغتم من الا ابرس طالب الفلاح ابرس من
 ابرس امكن قد ورنه لعمري ورنه لعمري ورنه لعمري ورنه لعمري ورنه لعمري
 عود بوجه صد واستكبر انك انك انك فاما انك وول انك انك انك

حتى

كانت كسيرة قنينة من الذهب الحياضى تتركمن . فبذل تركمن بالزوال
والأصل من أراد كسيرة صابرة الأجر له بها غل وراه بعاقل عنه
سيرة الأجر المحرك كفى وقت ليس فى راحة كفى لاج تخم فحق واهم في غير
منفرد ألقاهم ولا كفا فى الفضائل ما بعدة سمعت منى وهرتهم فمردم
حق ما يتم مري وقد راسب ان انطق به لطفه المشرقة سلكه من طين كفاف
وحد ما ينضم سلك المهدى و جعلهم من اعداء الله كهم . يعنى على سلك
بالطفا بها كلفت لهنى امرتهم فمردم وهرش على اخرات وبقال بغير كفا
الجر وهدا استوى من الارض ولفى لطفه واهرات من غرب لبارت
عجب المحرك لهنى بطن خفيات الله وروى على حلال المهور وفتح
عين البصر فحين من لم يره سكره ولا قلب من ابتغى صبر من لا يلو فكا
وحرش في الله فمردم على اقرس في استلوا واهد منى من حلفه وقرى سادهم
في المكان . لم يطلع لاهول صياحه صفة ولا يحجب عن اجاب سيرة فمردم لهنى شبه
لا اعداء الوجود على مزار قلبى المحرك ولفى لهنى ليعول المهور . واهد كفا
على كهم . انما به ووقع افقن اهر فتح واهلام تبسح خاليف فيها كسيرة ولفى
عليها رجال رجاله غير من له فوان لاهل خاص من مزاج الحق لم يصف
المردم ولفى لاهل خاص من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
من به اصنف في زمان فمردم لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
لهم من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
والمردم من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
الدهاء وروى من لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة

مردم قائله من الفوة وشمس على المخرج حتى جعلوا لهنى لاهل من كسيرة
قد لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
قد لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
سكانها وهدا بالوط جريها وهدا لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
فلم من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
فان سوا عباد الله الرسل من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
ولا يطل من علكم الا . فله لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
فان سوا عباد الله الرسل من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
في ارتقاء ورجه وهدا لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
كهم من لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
من رغبة لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
بقوا لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
وصفة الاصحى لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
الاصحى وهدا لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
عنه . لك الا لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
انهم قائل او لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
الزوم فمردم لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
الهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
وهو سبطا لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة
القول فله لاهل لطفه من لهنى لاهل لطفه من لهنى لاهل من كسيرة

[illegible][illegible]

انما يوصى بشيء دخلت فيه راية الحق منته بها من وتختلف عنها
ومن رها الحق وليها كيت الكلام بطي البصام سرى اذا قام فاذا انتم
درناكم وهرتم به اصبا بكم جانه اوت قد سب فليس بعد ما سب حتى
يطلع انكم من محكم بعين منكم فاعلموا ان عين مقبل ولا تراس من
المد برعي ان تزل احدى فاقته وثبت افهري فترجعا حتى يتبا جميعا
مثل احمد في كل محرم استاء اذ جري طمع نجم خالك قد كانت منكم
الضمان داركم باسم فكون وهي من ضلبي ابي تكل عا ذكر بلان
قبل كل اول واهل بعد كل قرا وليه وجب الا اول له وخرجه وجب الا
وله ان لا الاله سداة وراق فيها استر الا ان ولفظ ان ايها
اناس لا يهرتم سداة ولا يتوكل على صلا ولا تترجوا الجاهل بعد المتوكل
والذي فلق الحق ودر الله ان الذي اقبل على سبي ما كذب المتوكل
جبل اسع لكان لظفر الاضليل قد نعت باسم فخص في صوحى كعان فاذنرت
فقره بهتت كتمية ولفظ في اذ من حارة غفقت امة ايتها بايا
وما جت الحرب باجر اجاد في الا نام كلوجا وس قبا كره جانا ذنوع
وقام ص سيد وهرت لفاقة ودرت بارقة عهت رايا ان افسس
واقبل كالفيل لظلم لظلم لظلم في اذ لم يحرق كره من جاصت غير عليا
وعن قيل ثقت اعرود اعرود وحصه لنام ويطلم لصور
المجري ذلك وجمع امة الا الذين في اخرين لنام اسحاب جبروا الخال
ضروفا باء لظلم لظلم ودرت بهم الا من فيهم جاس في لفة موضعا
لفظ متا من افسس لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم

مرجلا في حفر فاما ما وجدنا رايها اوما قوم في كلهم قتل منهم جابر
قوم اذ لفة اسكنين في اذ من جوبون في اذ لفة اسكنين في اذ لفة
بعد لفة ذلك من جيل من نعم في اذ لفة اسكنين في اذ لفة اسكنين
اجمع افهري لظفر الا الذين في اخرين لنام اسحاب جبروا الخال
وهرت عا قتل من لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
في ابي ما جوت من في لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
والذين في لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
عسبر فابصر فاما ما جوت من في لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
مستحق است حث وان العالم من عرف قد وكنى بلر جانا لظلم
وان من لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
ويل ان دعي الماحرث لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
عليه كان ما في ساقط عه ذلك زمان لا يوفيه لكل من لظلم
ان لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
بالماسح والاه اسع لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
لفظ ايتها لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
ان لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
قائل ان لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
الخال لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
والاه اسع لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم
في لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم لظلم

بعد فان به سجا لعبد محمد و ليس به من لعرب غير انما باو لا في نية ولا حيا
فان من لم يدر عينا به يوم الامامة لم يدر بهما ان نزل بهم بحسب
و لفت ليس بعين عليه فانه لا ما لا في نية حتى اراهم خاتمهم و انهم
مخلفين فانه است رهاهم و استقامت و انهم لم يدر كنه من فانه حتى كنه
بجدا فانه و است في فانه لا ضعف و لا حيف و لا حيف و لا حيف و انهم
لا يقرن اباطل حتى يخرج الحق من حاضرت حتى لعبد به نية او غير
و نيزا غير نية فانه لا يقرن بهما كنه الامام استمر بن نية و بهما فانه لا
الديا كنه له نية و لا كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا
فانه و حيا فانه لا من غير له نية و حيا فانه لا غير و حيا
حيا و حيا فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير و حيا فانه لا من غير
و انهم لا يدر كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير
و نيزا غير نية فانه لا يقرن بهما كنه الامام استمر بن نية و بهما
الديا كنه له نية و لا كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا
فانه و حيا فانه لا من غير له نية و حيا فانه لا غير و حيا
حيا و حيا فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير و حيا فانه لا من غير
و انهم لا يدر كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير
و نيزا غير نية فانه لا يقرن بهما كنه الامام استمر بن نية و بهما
الديا كنه له نية و لا كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا
فانه و حيا فانه لا من غير له نية و حيا فانه لا غير و حيا
حيا و حيا فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير و حيا فانه لا من غير

فان را العلم من قبل التبرج فانه من قبل التبرج فانه من قبل التبرج
الديا كنه له نية و لا كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا
فانه و حيا فانه لا من غير له نية و حيا فانه لا غير و حيا
حيا و حيا فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير و حيا فانه لا من غير
و انهم لا يدر كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير
و نيزا غير نية فانه لا يقرن بهما كنه الامام استمر بن نية و بهما
الديا كنه له نية و لا كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا
فانه و حيا فانه لا من غير له نية و حيا فانه لا غير و حيا
حيا و حيا فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير و حيا فانه لا من غير
و انهم لا يدر كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير
و نيزا غير نية فانه لا يقرن بهما كنه الامام استمر بن نية و بهما
الديا كنه له نية و لا كنه من صانع فانه لا من بعد و حيا فانه لا
فانه و حيا فانه لا من غير له نية و حيا فانه لا غير و حيا
حيا و حيا فانه لا من بعد و حيا فانه لا من غير و حيا فانه لا من غير

الشيء ثم انتم يا سيم العرب ما دفع لشره والاف لقتله ثم انتم يا سيم
شما خارج صدري ان رايتكم تفرقوا ثم كما حادكم وترجوا ثم من موافقكم
كما اذلكم حنا بالفضال وخبرنا برباح تركب اديهم اديهم كما اذلكم
ترعى عن حياضها وادعهم نورادما وهي من غضب الهام احمد له الحق
الخلق خلقه والظاهر لعلومهم بحجة خلق الخلق في خبره اذ كانت ارباب
الادنى اختيار ليس في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
عقائد ارباب في ذكره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
العداء ودره ابطه وصاحب الغلبة ونباح الحكة من غلبه ودار بطه قد علم
مراده اجمي موافق من ذلك حيث اجمي ادي من قلوب عجمي وادان عجمي
بمستحق بزره من وضع الغلبة ورواها اجمي في مستحقه اياها اجمي في خبره
زنا اعلوم اياها في خبره في ذلك كما انعام بانك في خبره في خبره في خبره
في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
ما اراكم شيا كما اراكم وادعها في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
لنا ودره اجمي وادعها في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
وتفرقت لغيرها في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
فوقه في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
وذكره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
احب من خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
والا فكونوا في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
استيقظوا ان تصف لكم وصيدكم ما اذله وجمع خبره في خبره في خبره في خبره

فمن الغيرة ودره قوت اجمي في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
وعظمت الطاقه وقت العبد والادعها في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
الباطل ليعظم وادعها في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
وبعضه في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
انعام في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
وادرسله اطا لا تفرقه وادعها في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
بقا ان وقا خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
ليس الغيرة في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
وذكره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
فقد رزقه من خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
فذلك لم تخلق الخلق ودره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
من خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
امر من خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
وكل عيب عندك شهادة انت الاله لا ادرى انت الذي لا عيب عندك
انت الموعود ونبأناك بكل ما عيب في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
ما عيب ما عيب في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
وما عيب في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
الاخرة منها من لا تدرى خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
او فتم ذلك في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره
ما عيب في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره في خبره

[illegible][illegible]

[illegible][illegible]

بناظر بقوله فان امره وجع وعلوه قائم واطرويه جده بسبب قصه
بعض اصحابه و قد ساله كيف افعلكم فيكم عنده الطعام و انتم حتى بهتوا في
بني امية انك تعلق الوصفين ترسل في غير ذلك لك العبد و ان العبد حتى
لمن و قد استغفرت فاعلم اما العبد و عياله به الطعام و نحن الاولون بنا
يا رسول الله طافنا بها كانت اثرة تحت عينا نفوس قوم تحت عينا نفوس
جزين و احكم و الله و الله العبد و الله و الله عكسها صريح في حجة و كبره
ما صيرنا ازاويل و لم نحط في ابراهيميان خلقه خلقا له بهر بهر
و لا غرو و لا فيا له خبا يفرغ في الحب كبر الا و قد عاد اعم خطا و راس
معبود و لا و ان من غيره و قد حرم في جهنم شرنا في ان راض عن الله و نحن
الاولى احكم من الحق في محضه ان من اخرى فلو ان نصيبك عكس
ان الله عليم بما يعملون المحمد خالق العباد و ساطع لها و جل
و محض الخبا ليس لا و ليه به و لا و ليه العطاء هو الاول لم ير ان
لا اجل خست له العباد و وحده اشفاه ان شاء عن خلقه لها اما لها
من شبهه لا في الا و لا دام العبد و لا حركات لا في الجراح و الا و لا في
لسمي و العبد في اعني انظر الى افعالها و باطن لا في افعالها و لا في
و لا محب فنجي لم يقرب من ان شاء بالصدق و لا بعد عنها باقران انما
عليه من عباد و لا في محضه و لا كره و لا في الا و لا في الا و لا في الا
خطوة في سبيل راج و لا في سبيل راج في الا و لا في الا و لا في الا
في قول و لا كره و لا في الا و لا في الا و لا في الا و لا في الا
قبل كل غاية و لا في الا و لا في الا و لا في الا و لا في الا

بسم الله الرحمن الرحیم

در سینه دارا کن و در سینه بیان
در سینه کن و در سینه بیان
گرفتار کن از ملک پادشاهی
گرفتار کن از ملک پادشاهی
درست آردی دست حسن بشناخ
درست آردی دست حسن بشناخ
بلک از پادشاهی دست نیاید
بلک از پادشاهی دست نیاید
آزاد کن از ملک و بر خیزد بار
آزاد کن از ملک و بر خیزد بار
بر کنیز مباحش از ملک و بر خیزد بار
بر کنیز مباحش از ملک و بر خیزد بار
گرفتار کن از ملک و بر خیزد بار
گرفتار کن از ملک و بر خیزد بار
با کشتن و سبزه و ملک و بر خیزد بار
با کشتن و سبزه و ملک و بر خیزد بار
چون با دوا و فواید و سبزه و بر خیزد بار
چون با دوا و فواید و سبزه و بر خیزد بار
خود سبزه و ملک و بر خیزد بار
خود سبزه و ملک و بر خیزد بار
از پیش و کنی جهان و ملک و بر خیزد بار
از پیش و کنی جهان و ملک و بر خیزد بار
احوال جهان که زنده و ملک و بر خیزد بار
احوال جهان که زنده و ملک و بر خیزد بار
ما حبه و انچه که زنده و ملک و بر خیزد بار
ما حبه و انچه که زنده و ملک و بر خیزد بار
در خاک و زنده و ملک و بر خیزد بار
در خاک و زنده و ملک و بر خیزد بار
با آنکه بر آید و ملک و بر خیزد بار
با آنکه بر آید و ملک و بر خیزد بار
در است جهان و ملک و بر خیزد بار
در است جهان و ملک و بر خیزد بار
که هیچ خود و ملک و بر خیزد بار
که هیچ خود و ملک و بر خیزد بار

آبست جهان تیره و تار و ملک و بر خیزد بار
آبست جهان تیره و تار و ملک و بر خیزد بار
جانب بسج و ملک و بر خیزد بار
جانب بسج و ملک و بر خیزد بار
فرست بسج و ملک و بر خیزد بار
فرست بسج و ملک و بر خیزد بار
زنده بسج و ملک و بر خیزد بار
زنده بسج و ملک و بر خیزد بار
سج و ملک و بر خیزد بار
سج و ملک و بر خیزد بار
آن بسج و ملک و بر خیزد بار
آن بسج و ملک و بر خیزد بار
چون بسج و ملک و بر خیزد بار
چون بسج و ملک و بر خیزد بار
بسج و ملک و بر خیزد بار
بسج و ملک و بر خیزد بار
بدام بسج و ملک و بر خیزد بار
بدام بسج و ملک و بر خیزد بار
سج و ملک و بر خیزد بار
سج و ملک و بر خیزد بار
در بسج و ملک و بر خیزد بار
در بسج و ملک و بر خیزد بار
نوبل بسج و ملک و بر خیزد بار
نوبل بسج و ملک و بر خیزد بار
انچه بسج و ملک و بر خیزد بار
انچه بسج و ملک و بر خیزد بار
انچه بسج و ملک و بر خیزد بار
انچه بسج و ملک و بر خیزد بار
از بسج و ملک و بر خیزد بار
از بسج و ملک و بر خیزد بار
غرض بسج و ملک و بر خیزد بار
غرض بسج و ملک و بر خیزد بار
سج و ملک و بر خیزد بار
سج و ملک و بر خیزد بار
قند بسج و ملک و بر خیزد بار
قند بسج و ملک و بر خیزد بار
در بسج و ملک و بر خیزد بار
در بسج و ملک و بر خیزد بار
که با بسج و ملک و بر خیزد بار
که با بسج و ملک و بر خیزد بار
خام و بسج و ملک و بر خیزد بار
خام و بسج و ملک و بر خیزد بار
و بسج و ملک و بر خیزد بار
و بسج و ملک و بر خیزد بار

تبرکات

[illegible]

ازین دستبند بکجه چش واد
 در آنکه در آتش ازین نمیدان
 که کشید که در دست این جهان
 ملک ترک چراغ و اید بکشید
 کیست که فریادنا ریت او
 در سده اسم برب ترک بران
 که چون بچکان دیگری نداشت
 چوستان ز خلفی روزگار
 فرغی نه میشت در جهان دلی
 تا فریاد کان پیش او میگذشت
 بفرست او هر که نه سندان
 بر بوقی ابرام و دستان
 کجاست انزوان انزوان
 بر تخت چکش و فرموده گشت
 بپس که خندان کرده است چرخ
 فراخیم چواری بر بوقی
 که در کبر و بوی سوزان
 برین سخت رنجی چو کاسان
 بران که حور آینه گشت
 بر آسمان کوفت سبزه را
 از خورشید جهان در بوی
 بدنه کاری چش ای بر کمال
 زهر کار و خوشی هلاک کن

که در این که بختی زمان دور
 بقول نبی نروان قاور و یک
 کویش که شایسته و دلو
 برست جفت بایش بر لای
 زبان شود و نباشد او چنانکه نبود
 ز این فوج بد است من جهان
 زعم حاجت جانت ضعیف و
 ضعیف بند و زان نه بنای تو
 ای شکر من اندر که در جهان
 خدای تو بر من نیست چنانکه
 جهان بنی من و حاجت و
 من این سخن که بخت و کوشی
 ترا که نه بد است جهان کنی
 دل فرما عقل و سخت عورت
 ترا خدای تو هر جا بود آورد
 نگاه کن که بقا را چو نه میگویند
 بقا بطل خدا فرانت
 اگر بطل و بقا هیچ حاجت نیست
 در سرای نه جیب بلکه دانست
 مرا رسول رسول خدای فرانت
 کنون فرما که این بگوید و
 چو خلق بگوید و در جهل فرست
 مرا جان بخوان زمین بخت

خانه فرمان در خلق بخت
 با حقا و همه است اندر بخت
 که در خواران خوش نایز او
 زان که نه بخت و خوشی
 زبان مصیبت و بخت
 در خوشی چنانکه نبود
 بطل کوش و پیش و ضعیف
 خدای تو چنانکه نبود
 پیش او را این بخت
 بقول فعل نه بخت
 بخت با بخت و
 مثل سبزه و
 که نایب آری
 بخت و بخت
 ترا خاک و هوا
 بخود کی مشر و
 سرای علم و
 بوی و بخت
 که بنده بی
 بخت و بخت
 از بخت و بخت
 بخت و بخت
 بخت و بخت
 بخت و بخت

عمره و مہینہ کثرت حرم الکریم چشتیہ صلی علیہ وسلم ۱۰۰۰ درہان

نیز میرزا محمد بن محمد مراد محبت و ایثار و شرف و کرامت

ایستادش را چه در راه میسی خواردم نه نامش و قیمت ندارد

چون خواستند و هر چه بخواهند

چون علم پیش از انس حاصل شد

صلى الله عليه وسلم
وآله

حیدر علی خان و امیر نادر علی خان

بدرین فکر بود که من هم بپوشانم

مرفوعه كرايه الرهيم
ترين ميش و سبب عار و

من زبیده ام ترا بهر دو گنجان چون زبیده ای می تو را مرا

سرفه و یخیزی استخوان در سرکه و دانه کدو

روز بروز علم و دانش

ساجد ازین برادر علی

باز هم سوی خورشید
از منور و از مسدود گشت

خواجه حسن فرغانی در حدیث علی

جہنم وال کو شہر کی کھڑی

چشم میگوید از حرام مردم
بسته می دانند نه از حرام مرا

کوشش بیگوم از کمالی دنیا را با بنی صحت و دستور

دل چو کند که چرم صحرای ز صحرای سخت نکه نام مردان صحرای

فصل هیلویم مذوق من

2

فہم اہم فرخ و سہام ۱۱۰۱ ۱۱۰۲ مرعوب ۱۱۰۳ ۱۱۰۴

و در حقیقت بر قطار مرم

کرم غزل بستی چنان بود
در کائنات کرده جود سهارها

در میان روح شکسته آینه
عقل منبسط است بر قمار صرا

جای خالی در هر دو
رازی سکه های صد و هشتاد و پنج

منتهی به دستم در جان و خون
در راهی که منتهی به دستم در جان و خون

در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد
در هر یک از این موارد که در بالا ذکر شد

موسد آن صمد و دهن این
مذاذ و صود با و کار مرا

داجیری و داسوی غریب امین صد و عمر و مستطار مرا

این عهد و قرار بود و هرگاه تا

منه سم جودم از مثال خود

الحال خودت چه جور مرا سر خودت بی حال مرا

میں روم میں موجود تھا کہ وہ

بدرست انجام دادند و در این کتاب
نیز نوشته شده است که در این کتاب

امروز جو دلم باک دہم گفتہ ام
امروز چہ دل باک دہم گفتہ ام

چیزوں اندر وطن نشست کہم در صحن علم کن تا مرا

نام و حاشیای میثاق و امین اول و جان نیرنگ کلاهها

چون غمزه جان فدای کلمه کعبه

فاجرم از این جهان کنایه

از هم می خلق را اظهار کند

جان من از دوزخ کار بر نش
 چه ناید ز دوزخ کار مرا
 خوش کن من بگو فریاد
 بر دل من ز سر داده خبر مرا
 بری دان ز حال چو برین
 فدا ز آتش تو امش بر مرا
 می تا کند پیش عادت می کن
 جان مرا بفرما ز تو مرا
 هم امروز آتش بارست من
 می کن بفرما مرا بر مرا
 چو تو خود کنی آخر من
 دارا از آتش تو من مرا
 بچه شدن چون بری کی تو
 با حال مانده دوش بر مرا
 نه بی ای بوزد ز کشتن بجز
 بیوت مانده دوش بر مرا
 اگر بماند زنده چون ستاره
 جود می دهد ز کشتن تو مرا
 تو با پیش داری از تو من
 می بفرما مرا بر مرا
 نه کن که مانده می ز کشتن تو
 ز کشتن تو من مرا
 دشت نریخ از بر دگر بکن
 حاکم کند که قیصر مرا
 سپهر از مانده است به چو من
 از بر آتش تو من مرا
 اگر تو از آتش تو سرش بی
 بجز بر سر تو می سرور مرا
 بسوزد چو برفان بی
 ز آتش تو من مرا
 دشت تو کردار آتش بکرد
 بجز بر آتش تو من مرا
 سرش می ای برادر کرد
 به آتش تو من مرا
 که این میهن نیست نیکو نهاد
 مرا نقشه نداشت آن مرا
 یا این دو ان سر و لطف تو
 فغان می بفرما مرا
 چو نیک در می باز من است
 خطرت به با نیک در مرا
 چه بفرما ان داد و علم خلق را
 که شایسته دیش مرا من مرا
 بهارون داد و علم مرا
 بفرما ان داد و علم مرا

ز آتش تو من مرا
 فغان می بفرما مرا
 چو نیک در می باز من است
 خطرت به با نیک در مرا
 چه بفرما ان داد و علم خلق را
 که شایسته دیش مرا من مرا
 بهارون داد و علم مرا
 بفرما ان داد و علم مرا
 ز آتش تو من مرا
 فغان می بفرما مرا
 چو نیک در می باز من است
 خطرت به با نیک در مرا
 چه بفرما ان داد و علم خلق را
 که شایسته دیش مرا من مرا
 بهارون داد و علم مرا
 بفرما ان داد و علم مرا
 ز آتش تو من مرا
 فغان می بفرما مرا
 چو نیک در می باز من است
 خطرت به با نیک در مرا
 چه بفرما ان داد و علم خلق را
 که شایسته دیش مرا من مرا
 بهارون داد و علم مرا
 بفرما ان داد و علم مرا

بخوان برود و در آن من تا به چشم
 ای روی داده صحبت و نیاز را
 قدرت چو سرود روی چو پا
 داراست به پا و نیاز را
 شادی به من بهار چو چمن
 چون درستان خسرو صحرای
 بر ناکه صبا نفیون اکنون
 این پرشته عورت ز پا را
 نافه به من ضوون بزرگبری
 در تو بگر و نفون بر با به
 این فرزند ز رخت و سیاه را
 چون کودکان بخیر می نوی
 دین کند بهر لاله و شرف را
 لیکه و غایب از دقت و د
 امروز به پا به خروار را
 دنیا بکلی همه امر درست
 فرستاده این جان را
 عالم فریم نیست سوی دانا
 چندی بر سر روی دوزخ و شرف
 زلفین که کرد و سیرین و خرم
 خاک و زشت تا خوش غیر را
 فرما کی ز خاک که آینه است
 این نفرینده دانه خرم را
 خطا خطا که کردی بهر جانیر
 بی از کی است غم را را
 شکر بچشم خاطر چشم سر
 ز کتب خویش و کند کرا را
 گشته و هر فرد خانی
 این خطای خوب صفا را
 بر کس که کرد و گاه چرا که است
 این گنبد به در حضور را
 ویران ز بهر خط و راه کرد
 باز این بزرگ صبح بهار را
 چون بند کرد در تن سپهانی
 این جان کار چو زنده را
 وین جان کی شود چو چرخ
 و اینجا که است این حق بود را
 چونت که از این چندی خوب
 امروز بر سکه رود دارا را

مبین که شد و کی فاروان
 زان پس که فکر کند اعدا را
 رسم چو آینه بر زمرک
 آن نیز به چنگل غنغ را
 اینجا که شد و گاه اینجا
 زمین باز پرس بکسره و انا را
 غره شود بهر توان
 کاخ ضعیفی است توان را
 برنا رسیدن در چه چنده چنان
 عار است بهر کسیده و برنا را
 نشو و نه که چندی پرسیده است
 به غیر خدا می بجیرا نرا
 دالالت به کس و عالم
 نودین در معلم و انا را
 شیرین و سنج جان بکشت
 چون بر گرفت سختی کرا را
 بر کس بکارا بسبب بی
 زبیراک نصرت است شکیب را
 صبر است کیمیای بزرگب
 فست و صبح و انا صفا را
 باران بصیرت کند کرج
 بزم روی آن کفا را
 ز بهر زبانت باید کرد
 کر ز بهر خویش خوابی جود را
 در صفت بصیرت و بهر شد
 رسوا شتاب کرد ز اینجا را
 باری ز صبر که باری نیست
 بهتر ز صبر مرتن شما را
 صبر را بر او شش و هوا باید
 این بود قول عینی شجرا را
 بنده مراد دل نبود مردی
 مرد کوی مرد صفا را
 در صبر کار نه تو چون مردان
 هم چشم و گوش را هم صفا را
 باز چنان بصیر بران نانی
 چون پای انجمن مصفا را
 انجات سبیل و منه آنکه
 کاخ طایفه و انا صفا را
 صبر است عقل را بجان ص
 بر جان نه این بزرگ و صفا را
 فضل و جلت بگر بر رسا
 از سر بهر کن هوس بود را
 و تو متنی گرفت محمد را
 او کافر است که زنده سجدا
 ایشان بهر بران و رفیقانند
 چون تو بهده ترسا را

بنفش نام مسجد را داد آنکه
 قفس را کوه چلیب را
 حجت قفل کوی کون در دل
 با خلق خیره جنگ و معاد را
 در عقل واجب است بی محلی
 این نفسهای خوار را
 او را بکن بنده باری دان
 سرچ به دست مرا چنه را
 او را اگر شسته جنگ
 و انسته و مولا مولا
 تو جبهه تمام به که کرد
 که به انسته احد بکشت را
 راز است انکه راه نه انسته
 اینجا درین هیایم غوغا را
 انرا چه دهل که میگوید
 من دیده ام فقیه بخت را
 کان کور دل ندارد در بخت
 نه سوار دل شهب را
 حجت ز بهر شیت حیرت رفت
 این خوب خوش قصیده عتر را
 نیکی چیست خوش چه ای برنا
 و باست ترا کوه خوش صلا
 نیکو که مرا این دور چه میداند
 آفت نکوه خوش و انا
 حلا خور که چه بلایه خور
 و با نیکو کار بوز نا
 خور مردم با خود نمی با
 و کلام خور و نظر خوشی زینها
 ملو انچه و نیکو چه اپا کن
 نادر خور و نکوهت رعنا
 شربت نکو بکن خوش و این
 هر خوش خوش و خوش در درخت
 و با دست شرم ری عاقل
 حلا دست علم می دلا
 حور انونی در کوه با شرمی
 کر شرم که نکوه دور را
 گرم نایدت نفا دانسته
 بی شرم ترا نکوهت در دنیا
 کوری تو کنون وقت نادان
 آنوقت کند سخن پنا
 تو عورت بمل را نمی بینی
 انگاه شود جشم تو عینا
 این عورت بود انکه بهر شه
 در طاعت دیر از آدم و حوا

ای آری از بی علم ناموری
 چون باد و چون مهر روی زوا
 چن بس پرست قات دانش
 چون سرو چه سود مر ترا بالا
 وانا ز تو چون چرا چون پرست
 بلا سخن نکوه ای برنا
 شایه که زیم و شرم رسوا فی
 در صحن علم دل کنی بکشت
 ما رفت خدای با مراد مرا
 چون عود مرستت بر کاه سما
 بر سر که چه بود نیکه ازان بها
 مشک به روغ عاصه و غوغا
 ناهم کسی تخت ناموری
 در هیچ خلق چون کنش ادا
 از نام که بنده از ره با
 چون عاقل بفرست بود چه با
 خورنده مشکونام پیوستی
 نام نمی هست ز می خود صفا
 این عالم مراد سوی من است
 دانی عالم زنده ذات دانا
 سوی همه چیز راه بنام
 این نام رفته بر زبان ما
 دو نام دیگر نهادم و همه
 این را که تو خواهی می خوا
 بوی است نه صحن و نون بوی
 نام مودف خبر سا را
 چنین بوی ز چه بوی آمد
 از خاک بر کعبه خضرا
 این دین است نادر روان
 دانی بخت وین سوم کویا
 این زشت و سپید و ان سیکو
 آن کند و تلخ و تن خوش دلیا
 از نا بجه از لیلی صانع
 با قوت چه است این آنا
 این بود که است خوش نشانی
 از علت بدش جهان برین
 در لعل و دل کرده است اینجا
 این زشت و سپید و ان سیکو
 انگاه که دور از هست امروز
 از علت بدش جهان برین
 چون آخر عمر اینجا آمد
 انگاه که دور از هست امروز
 کشتی خرد است در دریای
 که با خدای چه ابر میزی
 که با خدای چه ابر میزی
 که با خدای چه ابر میزی
 که با خدای چه ابر میزی

با طاعت و توحش صواره
تا از قد بر جسد برود تر سار
بر صبر لطافت و درخشش کن
و آنکه بر تو بگویم جو را
زین صبح بر دهن خود میگویم
صورت یکی و پیکر آن صوا
ز آنجا می آید اندرین کسبه
از هر سن و قریب همه بخوا
هرگز ندهد است خلق ازین دنیا
بزرگزه مردان علم آتینا
چون جانت بیدم شد در آن صفت
مراد تو را در مانده همه گرام
پست خدا بر او در شتاب
از با صفت و بی صفت شهاب
دائرة فلک بر او کرده
از دوش گوی خیره ای صیفا
کان بنده اندر است و فریاد
مولای خود ای را بدان مولا
در راه خدا اگر نه آ که
بر حجت دین چرا گئی صفا

ای کشته جهان دیده دانش را
صدا بار خیزه مرد لا مش را
بر لفظ زمانه مرشدان روزی
بسیار ستوده کلامش را
گفت است ترا که میخام کن
تا جبه کن طلب مقامش را
نادیده به دشمن و دارالین
م نیست عت بر غمش را
برنج بنویس چون کند و عده
کفار حال و قول غمش را
چون داشت کند بخوشن پست
نرماخته پیش کارش را
گر تو مسلم خوش کنه روزی
دشنام شمار مرسلش را
گس نظام دیده جای
تو رفته شد در نظامش را
از باب نظام خویش برش
نار و دود و باب نامش را
پرمیز کن از جهان بی اصل
ای کشته جهان دیده و دین
و آگاه کن ای برادر از دشمنش
دور در زبانه خاموشش را
و آنرا که از وی طمع دارد
تو سانه پیش اشقامش را

از هر ملک است بام کاشانه پیش
چون دشت شاریت باش را
رخ از همه حال و کارش آگاهم
هرگز حیم مراد که گمش را
و نیکی که حال او منجم به
چون خواهد جت مرعاش را
از اطلب ای جهان که جیت
این چرخه نادر است مش را
کردم به دسپاری هر که
ش فشر ری گئی غلامش را
آخو بدی جنگ و در سوانی
جنگ بیز و ز لاف و لاش را
بر چند کشته نامور بدست
تا بود و گئی نشان و نامش را
و آنکه گئی به دست پیداری
احوال نظم و نظیر و نامش را
بشنو چه رانده ای پسر پندی
این پند که داد تو و نامش را
بر میز کن از کس که شناسد
دینا فیم چه تو نامش را
در دل بچرخ دین و علم حق
شوا بر مر غلامش را
رو است بتوی جز بختی شوی
با سخ به ای پسر پاش را
بگذارش تا بهین می خود
دینا مراد و خطاش را
شکر مثل جز از ره عبرت
رض ره فلک چون رماش را
بی نیکه بیکری و دوزخ
دیوار پسوخ شین بجاش را
براه امام خویش می نازد
اورانه پزیرد اما مش را
دیو است حو لیس و کام و خوش
ششاس بهوش و بدوش را
چون مستور ده دیو را و بی
بگذار طریقت نقاش را
و آنکه بگذار شکر این را
دین مست و دشت غامش را
و ایست بر رگ شکر او بر تو
بگذار بجزده همه دامنش را
شکری بگذار علم و دانشش را
زان به که شراب و عاقش را

با نایب که جای دل که پند پارسا
در ما شوا بتوی بر سر دای پاد

در سالها که با من می باشد بر آرد
 و ما که گشت از نو بر تو زنی ای تو
 از نو و دوست چندین جو را جوئی باز
 و پدر از پسران این عزیزه از تو شکر
 خوشتر از چون خرس چون پسرش
 چون که تو به کنی زان دل را بماند
 چون نیکو بشی کسی بر تو شکر
 دارد که شمشه جانده تو بر لاجرا
 آن مکان که تو کنی فرزند آن محبوبه
 آن مکان که شمشه کردی خواه
 چون بیکس از راه راوشی حشر
 اندام و دوش و پش پندت دارد
 بر طریقی بسته رو همان با گردیده
 چون بگوشتند از چشم از دینیک
 خوب پادشاهی هر ازیم بیکمانه گوار
 که تو اسبند کردی ای پادشاهی

کار زود سرگردان شد و پندار
 جان و دل را بدست و این پادشاهی
 نوران جو را زود با شای خود را
 و پیران را نه چندین سرور
 چون حق چون دل و کوی عیال
 و کوی کوی زان سر را بماند
 از زهر و پندش عیال را
 آن مکان که شمشه کردی
 در محشر می آن سیران
 نالشی حق با جستی ای عیال
 شود گشت زهر آن حشر
 که زهر می پند بر تو نیست
 که با پادشاهی که با
 من دارم از کس می دان
 تا قیامت رحمت را بیک
 سوره کردی شرم خجسته

[illegible]

نهر نهمانی سرکش خوش استانه
چون نهی سرکش کم چشما چون شود آینه
در نهی الفی که چو نیر از آتشین را
بانه شده در رویش چو را که فیه
کرانه کران امروز رفیق بر رفته
بغیرها بسته اند که چو زنده رفته
خداوند جهان با تشویر زده فضا
از بر آینه اند و شایم و سری ما
به ای با جمل بار اند و علی کوش بند
نه چو محض همین حال که کرده اند
بر این قول چون صبر نهی فضا
زینان کویت بهر کران که طبع را
اگر که شب بخوان تو را و در ده
یافنی در که رفان از دشت شایسته
چنین باقی نماند که در خوا از دنیا
چنین چون کنی محبت که بهر حال این
بر این ایران اگر لغزین کنی نماند

بچه مانده جهان سر بسراب
چون شده خلق عود بدوی
ناگه در مشرک شده اند
کر که بدی طایه شایسته به بین
بر حال کی فسیله شد ی

از چو نهی سرکش استانه
خوش خوش این نماند چو نهی
ان نقاب عقیق رنگ ترا
چو نهی سرکش سر برباب زده ی
بسیار کن آن نقاب را بس کنان
چون نهی کنی که می بندست
بسیار کنش که بهر سال
کریمت وقت آن آید
هر که کشت پاک بر نهی چو باد
وین سرکش جهان بسبب نیست
ماندی اکنون چو آن مخلص
چو نهی از خواب بستی کنی
بسیار کن درون نهی کوش
هر زمان که نهی نماند بسبب
اکنون ای سرکش از دود
هر آن کن که در سر بندست
کر نهی ز نماند دو رخ
سوی او تاب کرانه بهر دست
کتاب را نماند خوش
ز آتش محض از دهنم سر
کاشن از چون فروخته شد
نیک بگره ز نماند خوش
بقی خود صاحب خوش بکشد

آن سرکش نماند چو نهی
از دنان تو دورای خوش
کرد خوش خوش بر زان نقاب
خزل و در بر صفات زباب
ز دود نالان مشدی چو نهی
طبع و محض خوی بهر چو نهی
بر امید شراب و آب سراب
که درانی سراب از شراب
مال و ملک و حق دست بهشت
بر نماند که شهادت پر خواب
که نهی کج چو نهی از خواب
خوشین را بجوی نماند باب
که نهی بهر از سرش بهت عقاب
زین سرکش چاره زرف این آلا
باقی خوش کرد چو نهی حساب
زان فزونی در دست واد جراب
از دود طاعت صدای مناب
خلق را پاک بازگشت و تاب
پاک بسبب برین خالص و تاب
دل نهی از چون شود مناب
کرد بادت دوی خوش کباب
در سپیدی خلد خوش کباب
کر معوی بهر ز سر و حساب

مخموم خطا چون نادانان
 مغرور و پیش و کنه کبر
 ای عیان دل خطا
 برخاسته ای سرور
 چو کرکان رودنت بسته است
 فوی کرکان می کنی بسته
 در دست روزه در درویش
 کارهای جب و بلاء میکنی
 غم اگر بود بر آورد
 خفته چنی سرخسب و عفا
 چون از آرد بر پهنه لبش
 داخود بر کنه کار بعد
 چو ناله از خیل دیو سرخسری
 از بی لب جبرئیل بر
 لب فانه لب کاغذی خدای
 فرد توغای عالمه بچندی
 پس باره غار میکنی
 که شود سخت زود دیو صیغ
 برده این حق فیش در صبح
 اندرین روز شوحت جوی
 دوحس است اینک از درویش
 برین بکار گشت عالیه در دست
 کار کار نه لب فرود چوین بچند

(ن)

گشت بر رخ زو شب چینه آنکه گشت
 ای پسر گیتی ز رخ مستی چرخ
 فرشته ای چرخندی نیستی که از عالم
 چون خوری اندر گیتی کو فروغ
 چون طبع داری سبب ظهور و زوال
 ای عجب طبع با صطری ز عمار
 در دست چون زلف و بوق زو شت
 خطه چنده درین زندان نازی شنید
 کی تو زندان نازی مرز استن
 علم حکمت از کتب کبریا چندی
 آنکه کویدی از کتب کبریا چندی
 آن چنان که در زندان زوین بود
 اندرین زندان مشکین چون بام
 چو که اینده نهار و غور را محسوس
 لب فانه لب کاغذی خدای
 چو گشت زوین سن برین خدای
 آن بران آیم بر نه نازیهایی
 عاصم بر محبت و نه فضلی
 در زوین برین دعوی کویا شکو
 عجب ناز که بچین ای و می شود
 میفرموش نه عواصم بچین است
 عود زوین و نیایی و بی کمون
 اینی و هم ناز و دایه کبر نه

زوین برین زوین زوین زوین
 عجب ناز که بچین ای و می شود
 میفرموش نه عواصم بچین است
 عود زوین و نیایی و بی کمون
 اینی و هم ناز و دایه کبر نه

چنان خواهد ماند راست اندر اندر
 که نثار در حرمش جای مرا کند
 نزد مردم را آید در حرمش
 نامدار و مشهور بعد بیکان من
 غیبی بر لب چون بود آن خوش
 بر بیکان در تمام علم از پیران
 سوس بان اول من در دست تو
 است در کم علم از کم طاعت تو
 مایه هم صفت یکسر است
 مردم از کادای هر چه علم و طاعت
 طاعت جان رحم و راستی را برون
 از پس منبر و صبر و در هر چه
 را که عشاء و دو دار نامی او
 بر لبش از چشمت میرود ای همی
 که نه می تو را نشان را از پس تو
 پند که از شعر و حجت از پس تو
 ای شب داران خود همچو آن
 که در صفت که در روز تو
 تو جوگی از کی ناخوب بر
 تا تو یابی تمام هیچ
 روی زمین را تو بقای و ملک
 چنان که زری ز حال و درین

و از صحنی چری نام چه
 آید بی چه که بند می می
 چند بوزن و بکستی تبر
 چند چه در اندر تو بنا بد و عد
 چند که در هم تو بر بختند
 شاه چش چون بود که کند
 چند که نشی بر جا مان
 مرست تو سخت بر زک است
 ای که نافی تو می شد رشب
 قدر شب اندر شب قدر است
 همچو شب و یابون را شب است
 خلق نه پس همه خفته ز علم
 آنچه تو پس همه فرو منه
 زده ز هر کس و هر چه
 خانه که چه قصر مشید
 عطش در آن شده بر راه او
 عالم و جزو فرمان بر او
 خون چنین آن بخت در صبح
 خفته شود که تا از نرم
 چون بخور دستاکی مفت شد
 این شب این است نایب گفت
 گاه که در کونست سخت زده
 ناله شود مرست و این را چنین

و از کادای تو باقی شب
 سرمه کن از روی تو بر سرمه
 چند که بخت کزنی عقاب
 نامش بخور ای بفرق است
 در هر کس که میان و باب
 نسیب از صبح بهسان از لبها
 بر کفشان خفته میان نشان
 و زده های تو که بید باب
 سوره و البیل بخوان از کتب
 بر خوان از سوره و صحنی باب
 عفتش از قبل در صحنی باب
 عدل نهان گشته و شش خط
 بلکه فباب اندر بر باب
 صفت جویند و جویند باب
 خبر و بران باب و خواب
 مری بی مایه و ای شش باب
 نیم شبان و شب اندر خواب
 این بخور و ای شش باب
 عود کند بر تو عقاب و خواب
 با کوشش باب و باب
 نیم شبان با یک نشان و خواب
 بر زده از مغرب تیغ افش
 سهل بود نیست حق را صفات

از کلاب و علم فاطمی
 خاک خراسان شود از خون ال
 بر سر کمال با مرقدای
 گرسنه باطل از آواز حق
 چون غمخواران زین شخصت پاک
 صید زمانه شدی و دوم نیست
 چهره این باو به خوب درشت
 دنیا خود جفت و بخشی تو دین
 گریه بر سس سستی و لبیک
 گشت خوشی بر سخن من گزین
 شهر علوم آنگاه در علمیت
 هر چه جز از شهر بیابان نهر
 روی بشمار که امانت دای
 هر که نماید ز علی روی تویش
 جان و تن بخت تو سر
 از طرف صبح فرد کام من
 همه غریب میخواهند از من خوار
 آنقدر که براده است چنین برآ
 و عده که از کمال شهر غریب
 از شراب که از کمال درآورد
 در زمانه کسی است بر این نهاده
 تو گوئی که این عده و دست
 از شد پند و اندرز او را
 ز بر پرشس جانی خصما
 عقب او کند حساب
 گرسنه چشم خط از آواز
 ای متغافل ز حق خود حساب
 مرکب از هزار سبب کلاب
 تشنه بنای با صید شراب
 طلبت دست تو خوار از آواز
 گشت هر سینه به داری جواب
 ره ز پادشاهان بسوی شهرت
 سبک سنگین و سب و مناب
 بی بری آینه خراسان و تاج
 تا تو بدست ز غولان خطا
 جنگ از روی بنامه آس
 با تراب قدم ای بو تراب
 ز در هر است و جام کلاب
 اندک شربت چنین شخص را
 قوت دینی و نورانی شایسته
 جامه دقت کمال خلق ندیده
 هر شکفته بر آن پاک گوشت و پاره
 همه و شیر و دهن و یک صفت
 نیست که از خانه خویش برآید

و عده و عادت با چه معنی تو بود
 زان سر آنگاه که نور با جوی
 از خانه و همه بیکو بچو گوشت و شک
 زان گریه خانه بنای تو می نوی
 تا جاک اندام مست چنین بودی
 تو بدین نمره از آن صاف می بودی
 چو خانه بیکو که یک و نه زو
 چو خانه بیکو که یک و نه زو
 پر شده و نه ترا گریه و صبر
 ای خود من چو زنی پس علم و جان
 از حساب آن بود از کمال و کمال
 سر بر سر و عادت است همان گشت
 طلبت کج سوزی سر و زنده و شک
 تو چه تو کوش چه منزلت می کج
 پندکی که از خانه تو ای کج
 چون سر از عمارتی برین طبع تو
 چون خواهی تو من چه مرا بیدار
 از خود تو کج کج که گشت عمل
 قول چون روی تو بر کمال
 کار نیست تو ای چه عمل نیست
 عقلت که بخل تو کج که در کج
 از چه صفت عمل تو کج که
 چون ناپس عمل تو کج که
 سرت از طاعت بر علم کج که
 در بهشت از بهر عالم کج که
 بار تو باقت از روی تو کج که
 از خانه و همه بیکو بچو گوشت و شک
 زان گریه خانه بنای تو می نوی
 تا جاک اندام مست چنین بودی
 تو بدین نمره از آن صاف می بودی
 چو خانه بیکو که یک و نه زو
 چو خانه بیکو که یک و نه زو
 پر شده و نه ترا گریه و صبر
 ای خود من چو زنی پس علم و جان
 از حساب آن بود از کمال و کمال
 سر بر سر و عادت است همان گشت
 طلبت کج سوزی سر و زنده و شک
 تو چه تو کوش چه منزلت می کج
 پندکی که از خانه تو ای کج
 چون سر از عمارتی برین طبع تو
 چون خواهی تو من چه مرا بیدار
 از خود تو کج کج که گشت عمل
 قول چون روی تو بر کمال
 کار نیست تو ای چه عمل نیست
 عقلت که بخل تو کج که در کج
 از چه صفت عمل تو کج که
 چون ناپس عمل تو کج که

چون بعلی بر مردم از بند غلیم
چون بیانی در مایل پیش برسی
نه سوی راه سرایت ره لاله بعل
هم را جز که فلان بنده است حکم
قول چون گل گشت با پیش چرخ
کس نه آتش نرسد بر که زبانی از آن
داده خون بود اول که شود ناله
چون گوید که ای پدر ترا علم و دل
ای باز که چشم دل خنده را خور
بیک چشم دل که چشم سرست کبر
چشم آتش نیست پس ای چشم چرخ
کاهی بدید بینه و کاهی نهان شود
ای در آفریده جهان بر تو
این جهان را بخور ز خود با می شمر
بدان از هر کی ناره تو خور
به تو خنجر از هر فراموش کن
دامن چوب کعبه که ز رفت کن
از چو زبانه زبانت هر مرد درویش
کی شود خورشید بر سر تو خورشید
خویش را بر جهان چو نیست فلان
خفت عیب تو خویش و هم چو گشت

و بگویم

بنده بند و چو کرده کی سخت مر
سر با بلی صده گفته بر سر دروغ
ای را که سخن با دل نه است در
از قوت و نیا را که بر بزم تو خور
بر تو ای خور و این سخن و این
که با کام تو بود این صده گفته بر چو
چون منی سخن تو هست عیش کو
در تو خورده گفته بر چمن بر تو
راست گشت کفن بنده است ترا
که اندوه تو بود را سکن
بر گردنده طاعت چون طاعت تو
لش حال تو چون گفتن تو
شرای توست جهان ای غریب
خجسته چو از من جای می بری
بست منش که ترا روزی این
دست و طاعت بر دانت می باری
طاعت تو بر من و تو تو من
بشیرین را که من که در تو
از پس آنکه رسول آید با عدو و عیب
که کافری خود تقصیر بر من
که خداوند تقصیر که بر تو
بشیرین تو تو خدا نیست بر تو

و بگویم

جانی در به جهان زده و کرده
چوب بر من و کعبه بر کس در
دو پیش از سخن بنده است
در کس بر من و کعبه تو
بیک بیک که گفته و این
هر عریض خواب و خوش کار
راست میگوی که بشمار کعبه
عریض تو پیش تو فی سحر و این
اندین خانه و این خانه
ای خورده زبانه و این
که نوزده کعبه از آتیه است
بر دست که زبانی تو نیست
سفرت سوی مرا ای است که آن
که چه دیر است این منزل با تو
که چه دیر است این منزل با تو
که درین صحنه خط و خط
که برین راه کی منکر صحرای
بر دست سوی تویم که کوس تو
چند خط که بر تو نیست
که چنین گفته هیچ کار
پس که تو بقول تو خدا
که چه میکند بنای کت ازین

اعتقاد و جنس است، لیکن بران
 بضاده زیست بخلاف دل است
 بیان و قدر و جبر و نه اول خود
 عمل بیاد جهات چندین عمل
 خود است که چو مردم ز بهادرش
 خود از هر عملی گشت در غم خفا
 خود اندر ره دنیا سوار است و هیچ
 این خود را که پایش در بند بود
 اگر چه من که کن بر چشم خود
 آنت کوه صفا افعال ضاذه کند
 و اینست که مصلحتی زنده است
 و اگر این مرد و خرد که در پیش
 چو را که بپوشد بوم را علی حذا
 چون بود عدلی بران که کند جوهر
 عالم در قضای کوه و دست نگر
 اندرین راه خود و بسیار است که
 رضا نه جهان را بشناسد و بکار
 حکمت آموزد کم آزار و کم بود
 مردم آنت که درین ظاهر است
 همه کن تا سخن مردم کردی و بدان
 همچنان چون تن زنده باقیست
 سخن خوب و بخت شنو از آلاء
 که سخنی که فی شده هر چه ضعیف

هر که چون در دفتر خود و خود را
 اندر غمت بر نغمت جان حق
 که تر جوبت پرستی کا رغب
 آرزوت که رفتی که خود بر
 روخت از هر بر پند عاری
 تن بجای زنده آسمان زنده علم
 علم جان جان است ای شویا
 سوی دانا ای برادر همچو که
 چشم دل را باز کن بگر نگر
 ز این چه نگر کن گزیناست
 ز بر دست نگر و سخن شناس
 و این خورنده خندان زان کجا
 گرسنه شود ز بر جاری است
 هر کسی را ز بر این جاد و دران
 اعیان که بر کرد کار نیک و نیک
 دانست که کار نیک و نیک
 عبت چندی چو زان کجا بود
 کار جهان مع و نیکوئی و خیر
 دانست که بر سر غم خلک
 صد هزاران خود را زنده نگر
 و اگر در دست صفت خود و خود
 قدرت ز بر این جاد و دران

که آدم صفت آدم خود است
 چون کنی بهاد کار و دور است
 چون می گفت کنی بهاد است
 غمت چون بهادش از دست
 جان بر دست حق و دست پر است
 و این اندر جان جان است که است
 که هر چی جان جان را دور است
 جان غمت را به جاد و دور است
 زانکه گفت و اندر نیکو نگر است
 نگر بسیار خود را بی است
 کان بجای نگر است زین بر است
 نگر و سالار هر نگر است
 دین صفتی است نگر نادر است
 خاطر جان به راه و نگر است
 هیچ و خاک و باد و آب و آفت است
 ابر و آرد و آرد و آرد است
 هر چه است این است که نگر است
 کار و دل ان جنگ و دشمنی است
 جوی آسایش و نگر و دور است
 هر کی گفتی که راه دور است
 این سخن زنی و محال و نگر است
 راز و افق و دران این جاد و دران

این کجاست گویا است گویا افان
جای هیچ وانه هست اینانی
زین فلک بیرون نوی دانی گویا
قول این دان وین تاجر گویا
قول ایزد بشنو و خطش به چن
همان که قول باقرش به است
چشم و گوش خلق حقان مول
قول در اتمیت بر عالم زبان
خط و بر دفتر شمس می ما
آنگاه در جعبه فکرهای ما
بر کده ایزد سیم در وجود و آ
نیت سوی حق قصیر خطیر
چون می قصیر زدا فر کند
کر می چیزی باید دان خویر
از نیاز ذات و چار و عزیز
روی دنیا از نیاز است خوب
که بخت نشسته باشد روز مشر
در نه باشد نشسته در اسلب
آب خوش و شکی نا خوش بود
در بخت از خانه زین بود
ایمیزد مرد مشکما را کلیه
که بخت در راه در شونه
هر که بر شتر می تاویل رفت
آتش و خاک تیره و لک است
جای آتشی و شادی دیگر است
لکین جفا پس بلند و جدا است
قول قول که کار اکبر است
قول و خط من ترا خود را پر است
خط و خط و منبر ترا است
از خط و از قول او که در است
خط او را شخص مردم و کفر است
چشم و گوش و حسن خلق و خط
محو اند و صفت و ریا و غیبت
به نشان و دشمن و نوم و شر است
کوز و زبر سر را در افرا است
نیت او قصیر که غنا و شرف است
در بخت آنگاه می است و زور است
در نه ز با سنگ سوره و میر است
در نه زشت و شکسته از زور و افرا
او بخت نیت بل خود کا فر است
که هر مرد خوش بود در خود را
سر و سر و آب و شمس است
قصیر از نون خود بود و کس است
علیه از نون و پیغمبر است
این مبارک خانه را در جید است
او بخت است در دین افرا است

ملک به لفظ معنی جوی او
ملک بی جایی است گویا
معنی دنیا و بی حیه را بود است
ملک شریف بی تاویل او
ای کینه در صبر فراوان
دستی و دود خیزند ان تو
از دل آنرا در می و چاکریم
فاطمه ز زهره صفا است را
باز همان تیر به خلق ملک است
نیت همان خوار سوی از چمن
فاطمه ز زهره راه زو بار
صفت و نیت از نیت و نیت
صفت و نیت از نیت و نیت
کار جهان همچو کار پیشستان
لا غیر از خلق بود است و نیت
سوی همان با سر است و نیت
جانت شمشاد پر زهره خراست
تا جوی و سبزه نیت و نیت
فره جو است بکار و نیت
است کل کر از او و نیت
میه و او را هیچ بود و نیت
روی و نیت بر نیت
روی و نیت سوی جهان که نیت

هر که داشت خوی او ز کجایان
 هر که این دامن و صفت نیست
 و صبری از ایام از چشم که بود
 میوه خوش روغن طبع که خوار است
 هر که درین زمانه را که است
 پس کن از دستگیر که با قدر است
 جان بزرگوار و نام خداست
 دام خداست بر تو کار و زار است
 جز ایمان جان گذاره نشود نام
 گشت بر لبها مال دست که گشت
 این دهر که در گشت هر گشت
 اندک چو بدست را که شکست و زار است
 اندک چو بدست را که شکست و زار است
 و نه بختی که در گشت که گشت
 که بر سر است بر خوار شکست
 که توان ازین گشت در گشت
 جز دلی نیز در گشت شکست
 ای سهره خور جان و شکست
 چو به جان از دست قار است
 خرقه تو در سیم و زار است
 خرقه تو در سیم و زار است
 چو که بختی را که در گشت
 گشت بر لبها مال دست که گشت
 ز شرف و خوار آفتاب است
 کرد که در شرف آفتاب است
 آنکه بود بر سر سوار است
 آن که سوار است بر سر سوار است
 شهر و رخت است شوم که خوار است
 گشت بر لبها مال دست که گشت
 علم و دین از قبایس شکست
 نفس شکست بر لبها مال دست که گشت
 در گشت شوم و علم و دین
 طبع سخن سخن سخن شکست
 تا به طبع مرا متابع و زار است
 تا به طبع مرا متابع و زار است
 قبل سخن را می و بند من کرد
 آنکه از زبان بگویم و زار است
 مشتری اندر کارگاه مرا در
 چش در دهر چش و زار است
 صنعت مستطرد که جهان را
 ماه غیر است و این جهان شکست
 روح در کس را ز غریب صداه
 کرد و در مجلس شکر و زار است
 فیض روی بختی و شرب او در
 در دین و زار است
 خلق شاد و دهر هزار و زار است
 هر چه شاد است و زار است

در دست او ز شکست و زار است
 کس خف و غم بر کس و زار است
 خون عذر او ز شکست و زار است
 یک و زار است و زار است
 در کس او ز شکست و زار است
 پس کن از دستگیر که با قدر است
 چش در دهر چش و زار است
 دام خداست بر تو کار و زار است
 گشت بر لبها مال دست که گشت
 این دهر که در گشت هر گشت
 اندک چو بدست را که شکست و زار است
 اندک چو بدست را که شکست و زار است
 و نه بختی که در گشت که گشت
 که بر سر است بر خوار شکست
 که توان ازین گشت در گشت
 جز دلی نیز در گشت شکست
 ای سهره خور جان و شکست
 چو به جان از دست قار است
 خرقه تو در سیم و زار است
 خرقه تو در سیم و زار است
 چو که بختی را که در گشت
 گشت بر لبها مال دست که گشت
 ز شرف و خوار آفتاب است
 کرد که در شرف آفتاب است
 آنکه بود بر سر سوار است
 آن که سوار است بر سر سوار است
 شهر و رخت است شوم که خوار است
 گشت بر لبها مال دست که گشت
 علم و دین از قبایس شکست
 نفس شکست بر لبها مال دست که گشت
 در گشت شوم و علم و دین
 طبع سخن سخن سخن شکست
 تا به طبع مرا متابع و زار است
 تا به طبع مرا متابع و زار است
 قبل سخن را می و بند من کرد
 آنکه از زبان بگویم و زار است
 مشتری اندر کارگاه مرا در
 چش در دهر چش و زار است
 صنعت مستطرد که جهان را
 ماه غیر است و این جهان شکست
 روح در کس را ز غریب صداه
 کرد و در مجلس شکر و زار است
 فیض روی بختی و شرب او در
 در دین و زار است
 خلق شاد و دهر هزار و زار است
 هر چه شاد است و زار است

شکستند بر زلف جمال و فرام
هر که که حال است ترا نه فرام
چند بسکین من و لبش روز
هموار است کجاست که خوشنوا و دانا
ای من بهین دان که ترا عاقبت
چون کردی چه دانا و دانا
تجارت از چهار دست اندک هادر
این نیست شسای که این دانا
بلکه که نیست شکم داور چو را
امروز درین عالم ناخوش و دانا
انجای تانی بود انجای غامی
نقد بر جاست بر انجای دانا
گرفتیم نعم جان تو بر غنای دنیا
بر غنای دانا و دانا
ای مانده درین عالم دانا
در علم و دانا و دانا
تو خطه و نیست زنده گشت زانا
بیدار گشت زنده و دانا
به هیچ که چون که به دست زانا
بی هیچ که زنده و دانا
بر هر که که بودی بند هانا
بی هیچ که زنده و دانا
بر بند و حیات دانا و دانا
در دانا و دانا و دانا
گرفتیم دانا و دانا
چون دانا و دانا و دانا
این کاتبه دانا و دانا
دین جان خود من و دانا
کوی دانا و دانا و دانا
کوشش دانا و دانا و دانا
قن چاکر دانا و دانا و دانا
دست دانا و دانا و دانا
جان و دانا و دانا و دانا
خدا که دانا و دانا و دانا
دین دانا و دانا و دانا
با خود دانا و دانا و دانا
بر هر که که دانا و دانا و دانا
در دانا و دانا و دانا

بلک لب و زلف دانا و دانا
بر علم و دانا و دانا و دانا
مرغ خود را سخن حکمت برگشت
ای کشته دل و دانا و دانا و دانا
چون دانا و دانا و دانا و دانا
خود را بر دانا و دانا و دانا
آتش که بر دانا و دانا و دانا
اندر دانا و دانا و دانا و دانا
همه دانا و دانا و دانا و دانا
دشنام دانا و دانا و دانا و دانا
دم دانا و دانا و دانا و دانا
بیت دانا و دانا و دانا و دانا
اندر دانا و دانا و دانا و دانا
بشناس دانا و دانا و دانا و دانا
کم پیش دانا و دانا و دانا و دانا
از دانا و دانا و دانا و دانا
آنکه دانا و دانا و دانا و دانا
لشکر دانا و دانا و دانا و دانا
آب دانا و دانا و دانا و دانا
نادر دانا و دانا و دانا و دانا
در دانا و دانا و دانا و دانا
چون دانا و دانا و دانا و دانا

کجاست برادر که همه رستی است
 هر چه خوش است آن خوش است
 آنچه که خوش و نازد و طرا
 گوشت می نازد از بهر نو
 در خض و در خار به بکارگاه
 نیست زنا و بخت کجاست
 آتش بر دیک بر بکار است
 بود برادر مار مصیبت
 آن کجاست آن نگران که غی
 روم کی گوید ملک نیست
 خاله بر بستر خراست و بر
 این کی آلوده غن و بی ناز
 این چون آمده ان ملک چن
 واکه بر بکونه نوا این جان
 باطنش گداز عالم است
 مردم اگر نیک صواب است و حق
 چیست خن و تهاور که این
 رسم کاخار بعلم خدای
 این در دانستن عدل خدا
 کرده و اگر تو کاین کاشنه
 قول و عمل مرده مصطفی است
 نالشی قو خداوند را
 بی ملک و بر چه درو حاصل است

عالم جسی اگر از ملک است
 پس نالشی قو مراد را
 اینکه نوازی سوی من نیست
 موقت کارکن خدای
 کارکن آن نه زمره و ملک
 آنکه تر خاف زکر و دار او
 آنکه هر کسند ساز ز خاک
 ایند که فصل خداست پاک
 پس بفرین قو خدای جهان
 آنکه نوازی که چنین حق
 کارکن آن را چه بدانی حق
 کارکن تیز نوازی کار کن
 بر بی و بلاه و نیست
 غافل نشین که ازین کار کرد
 برده دین و کسری عاقبت
 جان قوی علم خود را
 زار روی جسی به میزن کن
 عرق جفا را بشیریت بخش
 عقل عاقل است ترا از خدای
 آنکه بدین اندر نام به خواست
 سوی خود منده و خور خواست
 در ره دین جامه طاعت بپوش
 برین خمت را طاعت سزا

چون همه حال چهار طاعت
 قبل تو بر چهل نوا که است
 مایه نوازی و کفر و شقا
 این مسکنی را چون بنا
 کار کنی صبر اندر کاست
 برین جامه و برین خد است
 آن نه خداست که روح غا
 سوی شما تحت مابر شاست
 ملک در باش و جود و پاست
 از قوه و از رشت خطا و خطا
 آنکه بر جان تو جای ناست
 کار ترا غمت باقی سزا
 نیک ایلا که ترا مصطفی است
 تو غنی کسیر و کسیر جهان
 علت نوازی دین را غمت
 علم ترا آب و شربت سزا
 از در و ابراک کجی از دست
 کین ده جانی و شربت سزا
 برین قو واجب این زمین است
 که چه تر اورا چه تو آدم بنا
 هر که مراد را بستی سزا
 طاعت خوش است بپوش
 مایه کجی را طاعت سزا

طاعت معلوم ز طاعت بود
 چون نود و هفتی بین احوال
 علم و عمل و ز که مردم بحسب
 بر سخن جفت بجزین سخن
 لغت او بر حق جفت سر است
 و پند روی است سخنهای
 خرد چون بجان نهم بنیست
 مراکت کا بجا و سپست جاست
 عاقبت نمودن بجا و غریب
 که آرایش است ز تکر بود
 غرض تکرار کجا میرود
 اگر دیار با پری دید
 پرست ای برادر برمنه چو است
 چو شست در عرض جامه دارد و پند
 بصادق وین نوی ریخت
 سر علم با علم وین است کان
 بدین از غوی دور بشود دان
 سر جمل رویت و دانش دوا
 وادوی علم وادان علم دین
 سخن به تکرار کرد مرد را
 سخن در ره وین خود مندر
 کلی جو سخن و در هر کس
 طاعت معلوم چه با و صاست
 طاعت بر جان و حق نود است
 زانش جادو چه بین او است
 زانکه خود را بخشش است
 چشم خود را بخشش نوبت
 که سخن شهره ک کیست
 ازین مرد چهاره بر جان کز
 بد که عاقبت کشت اوست
 سر نفس را اصل که محض است
 کشت را بهای کاین بکشت
 که کره شد آن کو بکشت
 اگر کشت و بد جانت است
 اگر دیت اندر خوشتر است
 که جانت جانم جو است
 که به استی مایه کافر است
 مثل میده باغ پیغمبر است
 که بهی ای دور شکست
 که دانا چنین از جهان است
 زین صفت سر سر است
 زور و قدر و یکی بهتر است
 سوزی سوزی بهر از سر است
 که بی آشی اولی نم نین و طاعت

با نوز گفاره کردار خوب
 مراد صدای و جهان سر است
 زین که بر آسمان و زمین
 نهاده نیزه عقل سر است
 مناسب ای بهر زفران است
 طاعت بکسر که احسان او
 بجز شرف و کبر که شکر
 که شکر و فضل آفرین است
 جهان بای انفع و ملک و بقا
 که از هر یک آفرین صدای
 طلب که بقا که کون و فساد
 بهر چه کاران کو شکر
 بقدر اندر و بکر و شکر
 چه چیز است ازین هر که
 بهای فرخ است و خوش گاه
 مراد است فردا نیم اندر
 نباشد کسی نشند و کس
 چو نشند نه کس نه بران
 که زین زعام و کفاح
 ز جان وین کشته آید
 بلیغ ملک سکر گون
 سخنهای جفت جفت سر
 که نولش نه بود و سر است
 کت این سر نه بود و سر است
 اگر هر چه بین سر سر است
 مراد را صدای و سر است
 نهاده نه بهر و سر است
 از است این بزرگی و سر است
 که این واد زاده سر است
 عاقبت و نفع و سر است
 بجز و کس سر سر است
 بقای و یکی که راس است
 چه امر را بی زی کار است
 بهر ز این کسبه سر است
 که در و مراد است
 مراد که شکر است
 وین عاقبت از بی سر است
 که در و طاعت است
 که در و سر است
 که بای سر است
 که میل می سر است
 که بای سر است
 که جانت وین سر است

از کوشش کفایت کلاه را نیست
 خوشتر ز بقا چیزی نیست بر کلاه
 چون تو جهان با فتنی بقا را
 گنجی بمثل مادر است و مادر
 جانت از است از نه ای بی
 ترسیدن مردم از کلاه نیست
 تر و یک بقا کلاه بقا را
 انفع که دانش این سر است
 زین نهی کشتی را از ازل پس
 گویند نیست هیچ داد را
 ایام خود بر فتنای عالم
 چون نیست بقا اندر ترا چه
 این کوشش هموار بچرخ مارا
 ای هر که این پس چه گوئی
 این جای فتنه و آسایش نیست
 هیچ مر آن معدن بقا را
 داری بی خطاست و تو
 زود است مرا من غل را که اندر
 آنروز یکی عادلست قاضی
 یکی به بداد و دیگری شکیلی
 آنروز دور است مردمان را
 بر همه نیست است در دست
 من در قصه مرا همین روز

شکر که از انخواست و بستر
 و آنرا که بر او است بستر
 مسودهی بر حور غلطه
 از روز هم اچا ترا نمودم
 رحیم خود را از علم بهتر
 که بر دل تو عقل و دانش است
 ایام و بزم و عطر و مرشد
 و نیافریده مسک و بستان
 چون دین و خود جان چه است
 شرم از آن عطر و اصل وین
 بفرش جهان بهین که او را
 ای کشته روی شاه سوی من
 ای کامدست و اسم کرده دین را
 غلبین و روی تو دام و پست
 ز کفایت نهی بر جانت خورسند
 این آرزو و خواهی از دانش نیست
 ایام و بزم از بلا دانش
 من مانده همچنان درون دارم
 آنوی محال است آرزو را
 ایخوا به راجعه بر راس نیست
 رو فراموشی کوشش نیست
 حق تو نیست که او را دوست نیست

بخت را در وضعی است که نیست
 بخت کس ندان چرخ و قوت

پس عبت جای مومن با کبریا
 نه در بهشت خلد شود کاخر
 بندهش ازین شوق و عشق آفرین
 کرد کبر است مردم دگر
 خرد و میوه با بهشت اندر
 این خشنه بر علوم فلاطی
 ان فلسفه است دین سخن
 از علم خدا نرسول آید
 در خانه رسول چاه نو
 و کار خوی نیک و کم آزار
 کرد جفاست خا رس خشنوی
 الا بهین بخش که دین آرا
 جانرا بعلم شوی که در جانا
 بجز است علم را بلی قرآن
 همچون خوش است با نزه دریا
 ای علم جوی روی همچون به
 در بهشت کر مثل است
 کرد مثل سوره که علم آید
 تا و بلی برگزیده مار چیده
 قبول را طلب کرد که جود آید
 تا و بلی حق در شب زسافی
 ای علم و قرآن که و گشتن
 این را از راسی است دانه

و در خ که جای کافر طاعت
 لا یجا به مومن می طاعت
 طاعت در خرد برابر و سوز
 این را بهشت نیز و کور است
 وانی که ازین بهشت نه آید
 این تاج علمهای فدا طاعت
 این بهشت است بلا نه نیست
 نه گفته عذر و فقر بی طاعت
 تا و بلی در روز از خرد
 فرزند را و صفت طاعت
 این لا جرم کرامی آید
 در خرد با م ساخته به طاعت
 علم ای پسر بار که طاعت
 در بحر علم ۱۰۰۰ چو طاعت
 از ناخوشی و زهر چو طاعت
 که طاعت به طاعت نه مغفرت
 چون بر پیش نه بین و میوه
 در طاعت و خمر به طاعت
 ای بهشت رنانه آفرین
 و بنیوی نه بدو شمع بن طاعت
 شمع و چراغ حبیبی و شمع
 اندر میان حجت و طاعت
 کش و بلی طاعت شمع

ای پسر از عرق و طاعت است
 نفی تخم است و بر مشک دار
 طاعت اگر اصل به مشک است
 کس نه می عذر بنده مشک
 مرا که صورت به علم مشک
 مرده بخوان هیچ شش از آنکه
 که تو می مردم خواهی از آنکه
 هر که نه که کلام است مرد
 مرد نهانی از بهر است و از آن
 سوی نوز که خود نیست مرد
 جز که سخن با طاعت ملک را
 جز بهین بنده سوره را
 مرد رسول است و سوره پاک
 مرد سخن یا طاعت را در سخن
 حجت و ایمان و سوال و جواب
 حجت بر سر سخن آن بس
 سیر پا را با سر و طاعت
 چنگل سیرانه و شمیر و طاعت
 قول تو بر است و زبان طاعت
 هر که به تیر سخت حجت نه
 پیش خود منه در بین حجت
 نه و نه سخن را بهر طاعت

ای پسر از عرق و طاعت است
 دین بر این تخم به طاعت است
 عذر سر شرف و طاعت است
 بر تو به یو انکه نه طاعت است
 سوی طاعتان بحقیقت نه طاعت
 چون بت با طاعت و با طاعت است
 از قبل سیم در پیش حجت است
 همچو سوزان ز در حجت است
 ای که کبر کل بر حجت است
 او سخن و کالبدش به طاعت است
 هیچ نه به طاعت و نه به طاعت است
 انکس کو با تو از یک طاعت است
 انکه میگویند این است است
 حجت و هم حجت و هم حجت است
 ضربت و تیغ و سپر حجت است
 صبر و زور و عود که حجت است
 هسری و هسری و طاعت است
 شش چو تیر تو به طاعت است
 کس بدین حجت به طاعت است
 خنکیش با تو شرف و طاعت است
 چو زان را همه حق حجت است
 نه و نه سخن را بهر طاعت است

روی مناب از سخن خوب علم
 بر دوش جان سخنانی خوب
 که کتب علم آخر بر رکنند
 هیچ منو غره کرا و پیش را
 سوی خرمند بعد دره روز
 که هر آنست چراغی کند
 قیمت دانش نودم بر اندک
 تو کند شیر بر شیر بگز
 سردهی داند اگر چه خار
 نیک ده عالم را ای مهر
 کاه تو خوش هیچ دلخوشی
 آنکه ز محنت و محنت است
 بر اثره ز شود شب چنانکه
 خاک همه شیر و زبان است
 همچو دهنده که برین از خدای
 که توانم که شود خاک میش
 بر طلب برکت میشی ترا
 بیکدیگر کن که برین جلالان
 جای صدوست ازینها ترا
 آنکه غنچه است از طلا گشت او
 و آنکه هر کوه که من زاده ام
 کوش و دل خلق همه برین سبب
 بیت و طزل بر طلب و خوش بود

کاین در ترا با بر است
 روی خرمند پس جنت است
 که چه کنونی تیره در خفت است
 چه کست لغت با دولت است
 جابل و بی قیمت بی حوت است
 هیچ برین طبع که بر غمت است
 خلق کنونی جابل و دولت است
 که چه بیشتر لابل و بی حوت است
 شک و گفون رو دست غمت است
 همچو شب روز در دولت است
 سیرت این چراغ می بر است
 غمت تو نیز بر محنت است
 غمت را بر از رخسار کنت است
 میش همه ضو بر در کنت است
 از تو سلامت بر او لغت است
 زان مشه و بخش در خلعت است
 هم عوده هم من و هم طاعت است
 و بر لعین را طرب و حوت است
 اکنون کین خلق برین طاعت است
 پاکتر است که از سر است
 چهار خود او را برین طاعت است
 زنی غول و سحر و طاعت است
 بی انرا از ابدل است است

تا خاک رطلی برین طاعت است
 بخت تو بر سخن طاعت است
 نه تو خود از بخت چا جنت است
 نه تو رخت را طاعت است
 هر که که به که صبح بکار است
 کس ندید ای پسر نه تیر شتر است
 چنان نگویند که صبح بر در
 بود باشد چه بخت و چه ضر
 اصل بسیار را که بی است بغض
 و آنکه روز روزی چه به آید
 چونکه بران می نگو به آید
 جیش با واکه که خفت است
 اصل جیش چو انجلی است
 خاک خار است برین طاعت است
 با تو دست بان نگو ای
 و آنکه سر سوی آسمان دارد
 در راه چهار چوین در جد
 زیر پستان چو نکه چو دانه
 با همه آفتی که حیوان است
 کار کردی و خود و چنان خوشی
 ای پسر نگو که کفیل سخن
 غفلت است بر کسی که غفلت
 برین ملک کم تر زدی کشت

پیش جانش ز چهار دیوار است
 هیچ که دانه که بکار است
 همچو نیک است و شب چو کار است
 زین ذکر بر رسی سزاوار است
 پس چو اخوه یکی نه بساوار است
 روشن و گرد کرد و دلاوار است
 علم بران چو خط پر کار است
 جیش صبح چو نکه هوا است
 چون نگو فی که پس چو کار است
 کایند و چوین نگویند است
 تا جرم دانه و کیا خوار است
 باز بر سر سهر و سالار است
 که نماند است برین صبا دار است
 چون ترا غفلت و میش کفار است
 مر ترا با سخن جز و بار است
 پس ترا غفلت و میش کفار است
 چون برین خلق سر سبز بار است
 که برود زاده و جلد و طار است
 همه تهر مر و غدار است

غفر و دست این تبار کرده
 لاه خواش نزد مرد خود
 کزک در نه کره کشی است
 بهتر از مرد مستی است
 از به کزک رسن آست
 در سیکار سخت و شو است
 کزک حال و صیاح نو خور
 کزک صعب و صبر پند است
 نزا مرگس بقدر و قیمت است
 مرغوز را محک و مقدار است
 هم بر انسان کبار بردار
 هر یکی میوه بد و کز خار است
 همچنان کز نم هوا بیدار
 شور و کلزار و باغ کلزار است
 دزد اگر غفلت را به روی برد
 لا جرم چون غلاب پند است
 تو پیش خردان خدای
 کز خدایت ای پسر خوار است
 مرغوز را بعم یاری ده
 کز خود علم را خوار است
 نیکو دیده ز به ان چه دیده آید
 کز خود چون سپهر طیار است
 از به ان چه شود ز بیکان نیک
 دان این نایه مرگ و کز بیکار است
 عقل نیکی پذیر اگر در تو
 چه شود بر تو زین سخن طیار است
 محو زانش مرگ علم و خود
 هم از اکنون زانو تا آست
 اندر بود علم نیکی یافت
 کز مرا این بود علم را کار است
 طاعت و علم راه عیت است
 بهر و خصیانت و صبر کار است
 خوی نیکی و داد در افصح
 کاین دو سیرت در هم آوار است
 پس در استان و بیکان ده
 کز جهان چنان داشت است
 خوی نیکی و داد درست
 اثر مصطفی صحرا است
 داده کن کز ستم بر حج آبی
 در جهان این سخن چه آبی
 جز سده و صبح بر طبعی
 در جهان این سخن چه آبی
 هر که ناما دست یار است
 که بهین نامان کم آزار است

بکش به بجای خویش کنه
 هم به خدایت او با است
 کار خردا بدل خواهد بود
 کز چه امروز کار با دار است
 صاحب اندر خویش من را
 کشت غار و عانت و غار است
 طبع از جان و حق بطاعت علم
 با عصبان که بر تو آوار است
 بکش با روزی بهار محنت
 چون کند برشت بجز دار است
 چه غره شوی بغیر و آ
 کز با خویشیت پیکار است
 روی گشته کرد فردا را
 کز بر گشت جرح بمسار است
 خویش را بطاعت اندر پند
 اگر از خویشیت عیار است
 پند پرورد بنگار از حق بار
 کز سوی عانت بند آوار است
 دل پاک بر تو پس این شو
 که بیکی چو در شمع آوار است

آن بی من جهان چیست که آست
 کز شنبه روانی که بی رده است
 آفاق جهان زیر است و فدا
 هر روز جهان نه در عادت است
 خود هیچ نایا به و بخت بد
 جنبه همه ز به او خوار است
 پند است بفرمودش پنهان
 کز چه ز خداوند کاران است
 هر چه او برده هرگز بی نماند
 او هرگز ای او باقی رده است
 با طاعت و بکشیم با داد و خوا
 به طاعت و بکش و فدا است
 چون خط و درایت به فرغ
 خطی در دانش پیکار است
 حواره بران خط و منت و فضا
 کز دان پس بیکر کرد است
 با مرگس بهر است پند
 کز کوهک با بهر با چو است
 بر خور دی از دشمنان و آ
 زی غفر و خورده است کلا است
 او و سپهر است و دیو سپهری
 بر عادت ای پسران است
 گفت کز من و من ستم
 زیر که مراد را بقیان است

سویه مرغی زمانه است
انچه کن المون که باده داری
زده و جهان بجوی ازیرا
هر کس کن ازین کان مرا بخفا
دینار است نام بر اچان من
آن کس سوی انکس آگورا
جانی است برین نام لاچور
لجای در آسمان به نیکی
دانا بوی انچه از انچه
شکست بر دار نیز بایه
زیرا که بجای جراف روشن
از دست خوش تو بایم فواله
تو پیش روی این رسم بر نیکی
زیرا که تو در بهار است
هر کس که درستان بکران کن
فصله بخورمان که مرثا را
یکه قوی لاچورم بر انروز
بر اهل حواسان فراخ مشکار
در مطرب درده چند انچه
در خواب غلامان همه خزان
زی در و در سرد است کوس سلطان
مستقر همی افغان کنه که بخور
در مطرب سلطان برین سخنان

دانی

دختری اسلام و علم مؤمن
انچه که ضیق کار و بار به پند
مکان تبس و ضیق محبت
آنرا که بر امید انچه است
سرور و کان راجه همین
که جیت بای این جهان بیکه
و دولت توئی و باش ازیرا
ای برده باز را این جهان
عمر تو آیت در ششپس
بسخت متاز با یواران
زیرا که بدین راه نامشروع کن
زیرا که بدین راه پیک سوهر که ام
این حرف و قوی چاه را بپینی
زبان می زود بر ره تو حجت
بلی این جهان بی مکان چون کن
ازیرا که همچون کب در جهان
اگر چه بخور به و کم شود
و یکجای را بیا به ششاضت
جهان که یکی کور نیکو شود
اگر چه به شش منفز جهان
لیا چه روانه است تا زود آرز
بخواهی خودمان آهسته آهسته

بخوان مردمان را که دانی خط
رونده است صوره پنی کات
که با سلا این بهر کبستی کب است
ازیرا که رادین و ده است
جهان کور در منفز مر در است
لیا چون نگو بگری کشم است
چون بدیشی او انچه است
جهان را که دانی خط

و بلی چو نه است در مایه
چو زنده گشت مردان خاک
اگر مرده را زنده کردی هیچ
چگونه زنده می در ای بر شیار
نزد است هرگز غیر که
میان دو عالم کی میراست
که سوی شیار پیغمبر است
کی راه روان دگر ای هر
نهانی نهانی کی است از آنکه
بشخص است نهانی و باقی بیخ
بیان را بهیاست
همان که در راه و این است
که خواند هرگز آفریننده
بهیستی او چگونه کی است
که لفظ نور بنی در او
در زمان نیکش را بریدی است
ز آن نه است ای برادر
چو از عادت او نظر کنی
پس آن به که بگریز از غم زانو
که طاعت آید به بار
در هر بهیستی تو است و نه
خود را غایب می زنی خوشی
نهانی که نه است با دشمنان

بطاعت میگوشت و بشنید برنا
بطاعت شود پاک از ننگ کاه
نه نمیدانمش نه ای بر شیار
در رخ ایچ مکان ازیر اوق
نه درگز زمره صد ای هر
هر بخت در دانه خورنده باس
هر چه در جهانی تو امیدوار
اگر بخت آری نه در راه
در سنگاری به هر چیزی
که این سخن جو نهدی و نوی
سخنات شان که شایسته است
به از هر بخت سستی است
خود جوی بخت از هوا دار
بخت هیچ راحت نخواهد چاره
سوی شربت کرای ای هر
که و پای روی است اشعار

ای شسته خوش بخت گشتی
نیک بگر که می مرکب هر تو
نوشته خوش هر تو می هر
بر تو ای فخر آن فخر بر خنده
ای چو که ساد بخت همد
باز نه بخت چو که جوان بخت

که کوفی از ایزد و این صفات
از بر آنکه در دو طاعت صفات
که بهیستی راه خوف و طاعت
سوی عتلاق مرز با نرا با
که این هر دو بر تو بال دوست
که خورنده از گنج ایزد صفات
که از نده آست امید بر
ازیر که این زمان جان بخت
که بهیستی هر بخت صفات
که این هر دو آن عادت صفات
که بهیستی هر بخت صفات
که این در حق و با ری کجاست
ازیر ایچ چشم در احوال
اگر کرد او مراد را چو است
اگر هیچ در خاطر تو نیست
اگر شون صل کسای کی است

کریه بخت مانت چنین بخت
بخت بخت می تا در هیچ
مخوف کرد از هر بخت بخت
تا کمال که بخت بختی بخت
سپه ساله بهیستی بخت
که بخت ترا بخت بر می بخت

این جهان چو دار بر گزیده بر گزیده
لاجرم برست خوش از بهر که بدو گزیده
هر که دنیا را با دانی بنای بخورد
خود و دست چو بر گزیده چو گزیده
گشت بر گزیده جهان که بنفش چو گزیده
هر که او را بدو دنیا چو بدو گزیده
دو پیش گشت بر او صبر با چو گزیده
چندانی تو چو از نه در دو گزیده
که ملکات بری اند و طاعت و گزیده
چون تو از دنیا چو بدی او ترا گزیده
بس تبار اند که بسته در جانی جهان
آچار آمد و خود هر که جانی نامیده
که کسیت لود بر گردون گزیده
را که خود چو گزیده گزیده گزیده
انده آنگوی را که بسته اند چو گزیده
کریم را آخورد و گزیده گزیده
چون خواهی گزیده گزیده گزیده
و گزیده از خیر و خیر و دل چو گزیده
در تری را که گزیده گزیده گزیده
چون خواهی گزیده گزیده گزیده
مر مرگویی تو آگشت خوش چو گزیده
در گزیده از بهر گزیده گزیده
خار خرد و دینار و دینار گزیده
که گزیده گزیده گزیده گزیده
بر گزیده گزیده گزیده گزیده
که گزیده گزیده گزیده گزیده
چون صفت چو گزیده گزیده گزیده
چون صفت چو گزیده گزیده گزیده
برست از بهر گزیده گزیده گزیده
بر کس از علم و دانش چو گزیده
تا به چو گزیده گزیده گزیده
و جهان این بر آدل خوار گزیده
که چو گزیده گزیده گزیده
گشت علم از دایمان تو گزیده
راحت چو گزیده گزیده گزیده
چون تو که گزیده گزیده گزیده

از خیر آید چو بدی چو گزیده
لاجرم برست خوش از بهر که بدو گزیده
هر که دنیا را با دانی بنای بخورد
خود و دست چو بر گزیده چو گزیده
گشت بر گزیده جهان که بنفش چو گزیده
هر که او را بدو دنیا چو بدو گزیده
دو پیش گشت بر او صبر با چو گزیده
چندانی تو چو از نه در دو گزیده
که ملکات بری اند و طاعت و گزیده
چون تو از دنیا چو بدی او ترا گزیده
بس تبار اند که بسته در جانی جهان
آچار آمد و خود هر که جانی نامیده
که کسیت لود بر گردون گزیده
را که خود چو گزیده گزیده گزیده
انده آنگوی را که بسته اند چو گزیده
کریم را آخورد و گزیده گزیده
چون خواهی گزیده گزیده گزیده
و گزیده از خیر و خیر و دل چو گزیده
در تری را که گزیده گزیده گزیده
چون خواهی گزیده گزیده گزیده
مر مرگویی تو آگشت خوش چو گزیده
در گزیده از بهر گزیده گزیده
خار خرد و دینار و دینار گزیده
که گزیده گزیده گزیده گزیده
بر گزیده گزیده گزیده گزیده
که گزیده گزیده گزیده گزیده
چون صفت چو گزیده گزیده گزیده
چون صفت چو گزیده گزیده گزیده
برست از بهر گزیده گزیده گزیده
بر کس از علم و دانش چو گزیده
تا به چو گزیده گزیده گزیده
و جهان این بر آدل خوار گزیده
که چو گزیده گزیده گزیده
گشت علم از دایمان تو گزیده
راحت چو گزیده گزیده گزیده
چون تو که گزیده گزیده گزیده

چه روی ای بخواهت عجب است
 در وقت بخت برک بر خیزد
 زاد بر یک سبک پس گویا
 امکان بر نظر آید معجزه
 را نشان تو ز کف دست خازنه
 چون بقیه مشغول غافلند
 بر خود از غفلت خود غافلند
 از چنان کار معجزه آید که
 در آنده بماند چنانچه
 سخن بگوید و کارش از آن راه
 هزاران بیای و بپایان
 خیر است که بخت خیر است
 که شریعت همه را در کف دست
 بار آورده اند و آنها
 حکمت است که در هر روز
 شکر عکس بقیه عالم
 بران علی امروز را در بر
 بپایان علی آنها که ایمان
 پس آن بپایان رویش از آنکه
 ای بر این بخت خیر است
 چون شب دین سیه و تیره شود
 داد در خلق جهان چنانچه
 شب و او جهان بود در نشان

که بر یان مشکرم جابل بخت را
 سودمندانه خدایان چنانچه
 شکری که می که چوستان
 سخن خوب خود مندی
 سرمه می کشد و خاوه ام از خدایان
 اگر این تورو ز تو ببرد
 چون بری چون هرگز که
 پس بر خیر بخت آدم در ره دین
 سخنه و بر شوی که پس از آن
 عروانه بر وقت عای و شکرت
 زنی و طبعان که بپایان خدا
 چنان در بر و دین و مردم
 دست از کف دست از تن تو طاعت
 شکر طبعان با خدا می آید
 شکر از سخن خوب و بخت
 سخن خوب با خود که در خدایان
 چون گوئی که چنانچه
 هیچ و کون نشد جهان جهان
 چشم تو خیزد صبح کردن است
 تو که بختی بخت دین چو شوی
 چون انشیر و مردی بپیش
 چاکرت به کف دست فصل آب
 خیر و صلاح در جهان جهان چو شوی
 نیست خلق جهان و کون نشد
 خاکش که در آن بزرگ کردن شد
 عمت کردن دین کردن شد
 چون کاف و مردی کون نشد
 عید بکشد برق چو شوی

در کبریا خاص برای خوشی و صلاح
 بیایم حق اندر زهر بر باد ببرد
 بقصد و محبت چندی حلال اندام
 جهان ببرد و اما با چشمه
 رخ از سینه سال بر ز طبع علم
 گمانت خاطر و حقیقت سیرت با چشمه
 ساقی و حق و سینه آگاه
 کجاست سینه و پستان که در وقت آمد
 بجام ناکام از بهر زاده و دراز
 بر رانش اندیشه را و با دگر بخت
 بر تو زدی و چون با نطق و قوام داد
 زبانت است گشتی چو نشت راه با چشمه
 چو او سوخت نام بدست بفرست
 اگر کسر را بپشت با مقام ترا
 و گرنه چو فغان و فغان زبانی
 محال باشد اگر عاصی و عاصی و عاصی
 جهان پر از حق بر خا و در و درم
 محال باشد اگر کبریا را بطبع
 در نصیب را روی نیست خاوشی
 بر او این لغت سخن گویند بگوید
 بخور نام بای زایل چست بگوید
 زانکه بنوا صبر نام امروز
 بپسندد آردای اندام بگوید

بپسندد

چنان گویی که چو شکام بهار آید
 روی اسنان را چون مهره سبزه آید
 در کمال و چو زده آید فطر شب
 زار در است گفتم بل و ناچند
 باغ را از وی کاغذ و شاد آید
 کل بهار آید بر سر کعبه با قوتین
 کل بهار آید در آل و در همه مهوان
 بهار با بهار آید در سبزه
 باغ مانده کرده ان شاد و اید
 با چرخ و بهار آید در سبزه
 شسته و آید در در هر مکان
 هر که از دست سحر فلک را این
 در سر و خواب خیال است حال او
 لغت و شدت و اولی کجاست
 روز و چشمت و کز و نادر و مردم
 دیوانه است خوی اند
 فلک کردان سیرت زبانه
 هر که پیش آید در حق و دور
 کز و زبانه است جهان و خوشی و خاوش
 هر که از زبان بهر و آید
 یی با آید هر چه بگوید بگوید
 زبانه و زبانه و خوشی و خاوش
 سازگار و زبانه و خوشی و خاوش

بپسندد

بردم آهست لعل لعلون نیک آید
که بنا زنت بکهار آید و بندد
که سباه آید بر نو فلک دایم
بود هرگز عیبی چه بر سر حد
مرمر لعل بر رخسار که بدی
لبو زین بود زین بود ریخت
شع بر ارم از چشم بی زهر
او هر کوفی من نیز مسلح نم
مژده تو بدم کرد خشن
فصله در دهن لعل که کسی دارد
دین مرا فی است برادر با صبر
سرا را در دانی که خود را پیش
عی و قدرت اونی است مرا زار
فلک آزا که بعم و عمارت
لبو ای آید با فرس و زار آید

اربع صریحی دیر میند
آب پندای شست و لی را
چو در دل مرد را از دیو کرد
مه پندای لعل را سر لعل
خوارهای چلی در لعلان
چو صبح باشد نه سبزه
خشنی نه خود گیر ازین چو
بر آتش که خورشید است کاش

خود را نش طبعی آتش تراست
برون آرد از دل بی داخوا
گشت دیو دنیا گرفتت بهر
خود هر جانت از شکستش
چین به به به نیکو دست چل
خود هر جانت از زهر لعل
لعل نونین را لعل است از
لعل چو لعل را لعل است از
چو لعل که لعل که لعل
زار از دانه چان چون می
به به لعلی که لعلی که لعل
چو لعلی که لعلی که لعل
ازین به لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل

در کون شدی و لعل شود
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل
لعلی که لعلی که لعلی که لعل

که دست است توله معتزله
فرمان برین بود بنما
در کشتن این ستمگر
رور اورمان خویش می
که کس این بخت را پیش نهند
ز آنکه خفته دل غمناک باشد
مراد او خویشی نداشت
ای بسج و شکست باشد
دل بی ثبات نه چنان نگاه
مخبر از نیست اینجا که دارد
بدول و عده در دلی حقیقت
بی بر میوه دار است خست
مخبره دی نیست در مردم
مردم با قیصر با مشایر
بلکه این خلق را کرده کرده
همه با هم یکی کرده از محض
چون سپیدار سر ز بهتری
موسس دمانه لاجرم و در حق
یک کرده از کرم طبع خویش
در همه از مردمان باز آرد
لاجرم سپید راه حفظ
لاجرم همه مردم از دیوان
مؤمنان بیایغ دین اند

الفر

ایست بر برگ در درختا فی
به ای از کرم از همه در
کج هم اند و نفس از کرم ز بیم
اگر بر خدای امر و استند
از کرم و از بسوی سخن
در طبع روز و شب میان بسته
نشان بسته اند پیش امیر
کرمین پیش میر نیست
با جودان حسن نشسته بیخ
والک زار بر سر سینه نه
بوت امر و ز بهر اندر است
نه صدمه ترا نکرده کز دل پاک
ح چنگان به بهر خوار و بگرم
بکمان لشکر فرستیده اند
دیو با لشکر فرستگان
زنجارم نهادم زمان
اگر غار سپید نه همه

و عده این بخرج همه بود
با دشمن کار جهان را کفایت
دانا دانسته که ندارد بطبع
زود بکس ز دولت بند آرد
جان تو بایه است منت بود که

که بنزدیک دلم بردار نه
عاجل بخرج و در دوزخ آرد نه
در خوار از دانی چه سزا نه
این سوزان نه امیر سزا نه
بیکار کرد خود آرد نه
بر در شاه امیر سزا نه
در کشتن کار کار کار نه
حق ایشان بلایع نه آرد نه
دین حق جود ای ز آرد نه
همه من روز و شب به تبار نه
اگر اسلام همه دین عاقل نه
شیعت مرتضی گو آرد نه
ایستند آنگه در اینجا نه
کر چه دیوان بید و نه آرد نه
ایستادند بحرب می آرد نه
ز دانی که کاهر نه آرد نه
هر که با حجت اندرین عاقل نه

اگر بر خوش رنج طریقی بیجا
 محبت پذیر بنوا کاهست او
 نگر از جللی اهر مغز مال
 برین دست آواز شکله دنیا
 کز او دنیا به بحر راه او کیر
 جودیت ریش کت بهت انکار
 ز رسم جیغ و دوار ستمکار
 کس رو پشیمان چه بکار
 بقدر رضای فرد تنها
 کزین بهتر نه راسته نه بچار

بر کرم نقواب غفلت بود هر
 کار غواست خایه سوزای دل
 از دوزخ و دهر چه دامت
 بر زبیر کلاه خود را کش
 گوئی که سبزه را موی زرا
 تیر و شب استاره در کوفی
 چون چو مفت خرام چون
 چون است زود جان رخ نرود
 شوی جو سیم خور شده باشد
 بر سرم کمر خنجر مشرب
 گوئی که زنده بر زبان جای
 که آتش است چونک درین خون
 به دوزخ غنچه بنفشه به میزتم
 که آتش آن بود که جوش خوار
 خورشید صانع است آتش را
 در لشکرت ای که هر منی
 مفرط است میرا فدا ای را

دانه دهان بچشم خود نیک
 باغ نقواب دوزخ بهنج زور
 نافوش غنچه دوزخ ز جوی
 بر زبیر کلاه سوزی کردان
 دوزخ بهر افکند بهر کمر
 در غفلت است زنده بکشد
 بنفشه نه باغی که یک
 سرخ همچو دیده سبزه نزار
 عیوق چون غنچه جان احمد
 چندی نزار چون غنچه بهر
 آتش بیکه خونخیز نیلوفر
 هر که دوزخ گشت زنده گشت
 هر که دوزخ دوزخ فروغ آت
 آتش با شاکه کوزه دوزخ
 بنفشه آتش ای سبزه نیک
 سالار بهر کیت برین نیک
 نه هر که کار کمر و صبر

سینه پست گشت ماه دور به
 در خاک کج و سیم بیک آیه در
 میخ زایه این به غم
 در آفتاب گشت که زایه در
 جگر گشت ماه در زبانت
 مس راحیه زبانه به و ماور
 سبب و شربت عطر و ماور
 این صفت گوهران گوزن را
 کز خلی آن صمیم دست آید
 زبانه که جودش در آن پند
 سالار گشت پس هزارین بخت
 سالار پیشرو در هرگز
 آفت بادشاه که به بادور
 و اندر هوای نام روی پنداشت
 آید و آن به بادشاه پنداشت
 چنین می قدرت او کرد
 این خاک خشک زشت بود کرد
 این سر بر خوار زاننده
 شمع صفت صبح سسته دست
 دست خدای اگر سخته خفا
 چنین صفت به و روشنی
 آنچه به پیش خواند به دست
 ایند بر آفات هر خواند
 از بهر پندن نامی عین
 ای کوفت خاره به باکی
 در کردن جان فرسوده

ابدون کمان بری که خوشی
 و الا زینتی که یکی افضی
 کز لبت کشی ز جهان دوری
 زین چون و نا چو طبع داری
 تیر و شب و ستاره در دوی
 چون تو لبی به بکار اکلالت
 در خلق جهان تو خوه به کرده است
 لبت انجان مگر ز بر
 تا طبع ساز به پنداری
 کاهر عروس ایت پیش آمد
 با صد کشته سیر از دشت
 کاهر سر زار برون آید
 دیوانه دار است کند ناک
 در حوب این زمانه ویرانه
 در شایع این شکوفه انار
 کاین نمیت مستقر خردندان
 شایع کند را و بند را
 دنیا خطه دارد یک دانه
 نزد یک اگر خطرش مستی
 انقضاء است جهان ز اینجا
 بن دفتر لبت ای که هر چو
 منکر است همارت بخت را
 خطه خدای ز دود پاموری
 زرد شوی بخانه بهمنه

ابدی

زرد شوی بخانه بهمنه
 زده خدای عیش درین خانه
 حیدر کوز سید ز قرا
 شیران ز هم خجرا و حیران
 قشش معروبه زور و دل
 از د عطا شاد او محمد را
 کرت از دشت موت او این
 لبت سوی حضرت مستنصر
 آنجا است دین و دنیا را قبله
 خود کشید پیش طاعت او تیره
 ای باطن زرقع و جان تو
 سبوت مبارک تو دنیا
 معروف شد علم تو دین ز بر
 ای بخت زین خوانان ده
 ای کشته ذک که سخیوت
 ایام هر پنج برون آری
 بر شوز که گفتن در طاعت
 سینه شکسته در دهان
 بر تو از د خرق کرده و ان مرغان
 لبه مظهر سب بر سر با
 چو بر دی فرعون و بر دستم
 بود اوجن خیمه سیمکا ریشه
 شش و لاله و دمنه
 راست سر بر اهری میه
 از خیر و ان یمن و غیره
 و با پیش خاطر او فرخ
 قشش مکان و معدن ثور
 نامش طاعت سلفی کثر
 دین مظهر مبارک و ان خیر
 روز از خیر خیر شرمه
 آنجا است خود دولت را مشر
 زردن بجای حضرت کز
 زین و کمال معوک و منبه
 چهل چو در بی سبب و نور
 دین عود نور و خاطر فرخ
 حج رسول و آل چنین کشته
 در دیده خالف وین نشتر
 اند خیمه رست سر خند
 این روزگار نامه آراسته
 چو زلفین معاد و هجران
 بقدر ازودی عالم مقبر
 فرامشته دانش بر لوی طبر
 بدون ملک برتر یا مشور
 ستره جوش و روح خفته

برکن کردن همه نو با
 عیش را بختی است لب
 کوشش و کجاست در عالم
 چون زمین پر شکست است چرا
 فوج کوفی که هر چه آید
 تا بدید آید اشتد خود کاو
 این یکی را هر چه در کائنات
 تا زهر یکی که چند سال
 مر ترا خانه در بیخ آید
 پس چو کوفی ز بهر این کرد
 فوجی منه باج نه میشان
 این کائنات خط و نقوش است
 گشت عویش است و دل پر زده
 عالم و میراست مردم را
 اندر و بر مثال جانوران
 فرض ایزدی صلی شد
 در مردمان با نواخته
 هر مردان بر مبنی غرض
 حکمت علم بر حال و دروغ
 خواست از کلام بهره به
 کار است و حکم از حق است
 که هر چه زنا بود و جرات
 بن و کور که کن منکر

ای را در سوخت است و دور
 مشمش براد است کرد
 غرض کرد کار خرد غرض
 آسمان بی نقاشیست و نظر
 این همه خاک و آب نیست و نور
 دارد ما هر دو کرم از زبور
 پای کوه خفیه طغیان
 عمر کزشت به ناز و ظهور
 زمین فرو ما بجان اهل سرور
 آسمان در زمین غفور و شکور
 چون در شان خدای جور
 دور باش از جنس کفایت دور
 سخن خرب کوش و ادای دور
 سخت یگو زبانان مستور
 مردمان را اهل علم و غور
 دین فردا بجان من از غور
 دین سبکبار مردمان چو غور
 را ز خاک بان خلق هر چه صفور
 فضا را در هر چه خط و جور
 در زبور است این سخن خطور
 بدردی بر چو در دنده غور
 دقت کفش صبور و بهش جور
 اکثر رفیق است صحبت جور

ناز بر سبیل سیرت ی
 چه خط دارد این طبع نیک
 دل و جان را هر چه پیش
 تا هنگام خط و صواب
 همه خوانند بر تو چند غانه
 با دل عقل و با کتب رسول
 بنده کار کن با هر ضد ای
 جز به هر بنده در استغفار
 گر ناشی ز اهل ستر بنده
 باز کی کرد از تو چشم نه ای
 ای هر شرفی از هر کن

کند و دیده مشهور اندر
 عذر کاسین مرا چا کا فور
 از حال خط و کفایت دور
 صحبت اندر کتب ناز کور
 با ناز کرده از صبح و کور
 روز بخشد که دار و دست معذور
 بنده کار کن بود نامور
 کار نا خوب کی شود معذور
 خواند به پشت و دل و جور
 بچشم ای جان و دستور
 که هر از کتب است هموزور

ای کشته جان خوانده دفتر
 این صفت بند را هیچی
 یک کور تر نام او بحر
 دین ابر کجبه شکها را
 چهاره نبات رانده غنی
 دین جانوران در آن کرمه
 بر طبع نبات جانور پاک
 دین پیش چو یکی آمد از تو
 تو بهتری چرا عزیزی
 انی که چنین عزیز کردت
 زیرا که کجبه هیچ حیوان

بدیش ز کار خویش بهتر
 بر خاک و در آب و آذر
 یک کور شک و نام او بحر
 را بخور هر چه کشته شد
 همواره چنان ازین دور
 چهاره نبات را مسخر
 ای پسر ترا کرد بهتر
 در کار و کجبه چو بود از تو
 او هر چه چو است معذور
 از هر که کرد کور و زور
 از کور هر در و تیغ و آذر

بر کوه کوزان اگر امیر است
چون غیبت خود میان ایشان
این میر عزت غیبت درگاه
شادی و قیامت خود است
شاهی است خود سخن برادر
ز به غفلت عفو نهان
دانا نیکو سخن گفته باز
تو روی عروس خویش نهان
فته چه شدی چنین برین کار
از کوه از زبانت و حیوان
هفت است قلم بر این خط را
گشته ستور دار تا کی
خو شده شدی بخوار گشتی
بر ریس زهره چون جوانی
بدریش که کرد کار گشتی
بلکه بچه محکم به لبه است
ادامت نیای هستونی
چون کار به بند کرد چنگ
چون صبری صدق توفان
بند بچ که سخت کرد
کاد رس هر کردی نهانی
هدا چون دوست شریک
کو نیکه پیش ازین که گرفت

از قوت خویش و دل فاضل
در پیش این دان توان
دان خاره عزت غیبت برادر
مرد عریض اند و عفو کاه
تخریب است خود سخن از دهر
عفو است و دوس قول چادر
از روی عروس عفو سخن
ای گشته جهان و خوانده دفتر
پای بر کن سوی فلک سر
بر خاک به این خط مظهر
چسته که کرد یک به یک
از روی و سر و دماغ
زیر انوفی جان پر انور
شادان بجز او کار لاغر
از هر چه آفرین است
مرجان ترا به من حق الله
این گنبد کرد که حضرت
بر بند بود سخنش یکسر
خبره چه روی بیای چند
چون باز نیای از زمین
باعت سپرد از برادر
تو دلی در و چو جان من
در غفلت زار به سکنه

از در بر برای دین است
سزای تیر باد
سراج شد است نه با جوج
اشنه چو ملک گشت خواهد
اول بر او نام دادان
کفا که منم اقام میراث
ایزدی اگر سپهر باشد
صیغی تو منکری کزین کار
دری بروی تو یا ای
من باو نیم که شرم دارم
بای حضرت از تو ما را
ای که خیره چون کوفی
من با تو سخن نگویم ایراک
ای میوه دین می خورم تو
نویسند چهره کنش از کوش
زخشته تر از سهیل و کوشه
آنت نیز و مرد عفو
از ابرو و لبیک تازو
آنگاه بجوی آب جایی
بر خاشاک سخن پاموز
پیر خود است علم تا دین
از دلبسته خورشید برین
حجت بند را که کوئی

از غفلت غفلت و شرم
در مضرب حق باد صحر
خامش نشین تو ز خبر
آید بسره دلب جو
بر رفت بنیر چمبر
لبه ز خبر کان و دفتر
روی که بود سید مجنبر
نزدیک تو صفت نیک
کاین خورشید است زو شرم
دخاله و شبیر و شبیر
کز تو یکی هزار ز صید
کراه تری دلیل در صبر
کوی تو در بهر از تو کز تو
چون کاد تو فارخس مجبور
لبه سخن بطعم شکر
بوند و غرا ز صبر و صبر
متر سخن صدای اکبر
چلت به بند سنگ صبر
هر که که چندی آب کوش
از من چه روی جو خورشید
همه سر مرغ بی به
ناحق لبش سی از شرم
من شوم و همود کافر

کوی که صحرایم در لکن
مشتاده در خار کس را
ناله چو شد ای بخت خورشید
از بیم شدن ز دست ابروم
با خشم کوی آنچه زنی تو
منه از بختی نه از موده
به بخت که اختیار و حکمت
اندوختی لب از نوشت
بهرا دشواری و محاسن
بهتر سخنان و بهر حجت
زی خشم تو خوار ای صحرایم
مرغان بهر را خشم بهر
مرصم ترا هست خشم
مانده است چنان بر دم خشم
معلوم نباشد و مقرر
دنی با لعل زان کور تر
تا میک بود بخت است
داران تو رفته اند بر
زین خشم بهر را دور
صدا بر ترا ز شیر مادر

بوی لعل خمار کوی خوشبار
ناله سرست که نشسته لب بر لب
کرمانه تر شیر مادر از دهان
ز اول چنانست بود که در جان
فرخ دور و دور رفتن بهر دور
بانا زوی میار و بهر دور
دان بار خشم کوی که در دهان
چون حوله زده در دهان
کفر کوی خشم کوی که در دهان
معنی بجا طرد در الفاظ در دهان
دستم رسیده بر سار که خشم
چون ز زین بخت خشم بهر
تا بخت تو خوار ای صحرایم
مرغان بهر را خشم بهر
مرصم ترا هست خشم
مانده است چنان بر دم خشم
معلوم نباشد و مقرر
دنی با لعل زان کور تر
تا میک بود بخت است
داران تو رفته اند بر
زین خشم بهر را دور
صدا بر ترا ز شیر مادر

بخت

بخت جان داران و داران
کمال بر بخت که زنی تو نیست
اندوختی لب از نوشت
بهرا دشواری و محاسن
بهتر سخنان و بهر حجت
زی خشم تو خوار ای صحرایم
مرغان بهر را خشم بهر
مرصم ترا هست خشم
مانده است چنان بر دم خشم
معلوم نباشد و مقرر
دنی با لعل زان کور تر
تا میک بود بخت است
داران تو رفته اند بر
زین خشم بهر را دور
صدا بر ترا ز شیر مادر

بخت جان داران و داران
کمال بر بخت که زنی تو نیست
اندوختی لب از نوشت
بهرا دشواری و محاسن
بهتر سخنان و بهر حجت
زی خشم تو خوار ای صحرایم
مرغان بهر را خشم بهر
مرصم ترا هست خشم
مانده است چنان بر دم خشم
معلوم نباشد و مقرر
دنی با لعل زان کور تر
تا میک بود بخت است
داران تو رفته اند بر
زین خشم بهر را دور
صدا بر ترا ز شیر مادر

در چو باضی چشم نه گران
درو چو باغیش تخت
تن کو دست خشم بر از عیش
از خوشی بیس کو خوش تو
این کور فوجا که رسول خداست
بهر در میگرد که در راه نیست
از راه دین حق تو بر گیس مرد
و جهت نصارت سوی تو خوش
بیکر که حق را بهر ادب بگوید
دست کار تو ده و داد کا خوش
ای نامی اگر تو معجز چون خوش
در ملکی و صیت او را یک خوش
علمی نه حال مقال است غر خوش
اقرار کرد و بها نور علم او
آب نبات در بر خنمای خوب او
نهدیت و ادبیت کردت مبارکی

پس چو بهر آسمان سبب است در بصیر
معنی است و خوشی که بهر سر
بزرگ چشم که نه سمن بهر
جان و خود است ترا مشکو که
بار و دین است یا که بهر
سوی بهر ادب کن با خضر
کو در از بهر نه نصیر است را بهر
چشم که نام نهاده است او بصیر
و در یک خط که کنی بر سر خضر
کوست از کوفت هر زبانت که
صدرا هم است شیر انیس بهر
پس خود رسول پس از نیک خوش
بر علم او در عین است بی نظیر
تا بهشت دین قوی که چشم او فر
آب نبات را بخورد و جان او بصیر
ای که پس با هر که نه در بر

ای چهره گزیده بهین کوی مد
نهر خم شریک دوزخ بودان غیب
مروعه در قران که در این خاک
من قول جان را بر چشم مشهور
قوی علم کوی که در یک است
مقول کرد سخن به کانا

چون سر بهر صدر اگر چه چهره
خانه و بهر سر و پس روز سر
آن و دره و ملا که این قول نه
نقشه که بسیار بود قول بهر
قوس زبان کوی در مشرق و بهر
کوبیده و اگر که نه در صفت بهر

این مرد و شب در روز و لغات
در حق بخور از حق نه دست و نه
دین هر چه سر و شب در روز
این است ز ملک نبات و جان
ز کعبه سخن گفت است و بیک
بگو سر ملک و منده است و بهر
هر که سر هر چه در روز و در
نه بهر این سطح الا که بهر
و عارفی بود برین سطح است
و انور که نه بهر نبات غیر
و جسم تو از نفس و منصف حکم
به بهر و نه نه است این جان
و ای که خوشی تو سر و بهر
بیکر که نه در هر چه او در
و آنچه در بر حصن ترا بهر
کجا در بر هر که خوشی
فرمان بهر نه ترا بهر
بنا در این بهر و هر چه بهر
و آنچه مرا بنود این خطا
مارا بهر این دل که بهر
بخود مرا راه علوم و بهر
هر طرم امر از بهر است و بهر
اقوال در این بهر است این قول

لایق در هر کوی و هر چه
دین نه در هر کوی و هر چه
فرشته و دین و هر چه
بجای هر چه و هر چه
سوی که کوی و لطیف بود
بگو سر ملک و منده است و بهر
هر که سر هر چه در روز و در
نه بهر این سطح الا که بهر
و عارفی بود برین سطح است
و انور که نه بهر نبات غیر
و جسم تو از نفس و منصف حکم
به بهر و نه نه است این جان
و ای که خوشی تو سر و بهر
بیکر که نه در هر چه او در
و آنچه در بر حصن ترا بهر
کجا در بر هر که خوشی
فرمان بهر نه ترا بهر
بنا در این بهر و هر چه بهر
و آنچه مرا بنود این خطا
مارا بهر این دل که بهر
بخود مرا راه علوم و بهر
هر طرم امر از بهر است و بهر
اقوال در این بهر است این قول

خود بی حجت معروف شده
سطر برین بهر و هر چه
بر کعبه که در این بهر
و آنچه در این بهر و هر چه
کو کثرت سقا طوبی و بهر
اندر کعبه که یک بهر و بهر

ناجی کسی ویدی آیت فرزند
دینش من این علفانی است
آزاد شد از بندم آزادی
باید که مردم به بند بگرد
وین کبر که به بند نبوده
کردن صغیف به بند نبوی
سولای خداوند زمان به بند
دین من بودم کرد و بند

خبر از خطب از بند بود
مردن چو زور آید به بند
آزاد سوار بری شود و قوا
تا سوار بشناسی آزادی
چون قوا طرات جهان آمد
را بهس بنو بنسید روی
زان پس نشوی نیزه بن
بنده می و طبر و نه می بساط

آن در دین و لاف و کلام
عوا کسیر سرش بند از بند
تا سرش بند کشته شد بر تخت
چون آتش از دست میزد و کینه
بزرگ سبب است آب صفت
هر چند که در دست میزد
کلیک است چو سوزنده و کوب
مرقی است و کینه بر رخ از بند
مرقی که در دست بند
چراست که در دین سوزان
کفر که در دین و غرض
اقرار و قیام بخش که در
و شاد شود بکس و از غایت
در دست هر چند که در

بسیار سخن گفت صفر چه کرد
در دست سخن به بند کینه
تا در زنی به بند بار
تا در سوار بری شود و قوا
چون قوا طرات جهان آمد
را بهس بنو بنسید روی
زان پس نشوی نیزه بن
بنده می و طبر و نه می بساط

بسیار سخن گفت صفر چه کرد
در دست سخن به بند کینه
تا در زنی به بند بار
تا در سوار بری شود و قوا
چون قوا طرات جهان آمد
را بهس بنو بنسید روی
زان پس نشوی نیزه بن
بنده می و طبر و نه می بساط

بسیار سخن گفت صفر چه کرد
در دست سخن به بند کینه
تا در زنی به بند بار
تا در سوار بری شود و قوا
چون قوا طرات جهان آمد
را بهس بنو بنسید روی
زان پس نشوی نیزه بن
بنده می و طبر و نه می بساط

درای معین است درین خاکستان
این صبح برین آستان
مهرش گمان برده جان من
گفتن که نفس ضعیف است و زنده
دارد و خورم هرگز بی حجت بران
گفتا میرنده من اینجا طبع
از قول و اخلاص بر سریدم و گفتم
در جنس بر سریدم و خورم
کاین مرد و دودمانیکه از دیر و
او صفت این چنین خوش بود
و حال رسول الله را شایسته
آنجا بر سریدم آنرا کان شمع
در روز و کفر و کس و نام از مال
و حسن و بی حشر و بی که دانند
در غایت شیر و آفتاب و در دست
در غایت از آن بر سریدم و گفتم
بنیاد حق زنده من و کس و دان
یکتا در در بخور و کزانه
ایزد و گفتم که همه را و دلیکن
من در زخمی هم گوی که شسته
کوی غلامی بی سنگ نشسته
او ز غایت خود را و دلیکن
دان که غایتش من است و نیزه

کتابم

لقاب هم دارد و بخت و در مان
زاد حق و زاهد و کرامت
را می نسزد و آنکه دارد
چون علت را بیلند و بگفتن
از خاک را بر خاک آورده و بگفتن
بستم و گفتم است بی و دانست
در آینه که بران آینه از آینه
خودش بر آینه که گفتم بافتن
باخت منم است من بگفتن
از رنگی نام بگفتن و بگفتن
استاد و گفتم است و بگفتن
آیا بر آینه که گفتم بافتن
ایضا را بگفتم و بگفتن
ایضا را بگفتم و بگفتن
خواهم که بگفتم و بگفتن
چون نظره بگفتم و بگفتن
بر فایده و بگفتم و بگفتن
و بگفتم و بگفتن
زنی عازن علم و حکم و بگفتن
زنی عازن علم و حکم و بگفتن
بر گشتن از طاعت و بگفتن
مانده و بگفتم و بگفتن
بر نام ضاد و بگفتن

باز هم مهری حکمت بر
بروز و بی و شربت و بگفتن
مهر و بگفتن و بگفتن
مانده و بگفتم و بگفتن
چون خاک که بگفتم و بگفتن
زیر بگفتن و بگفتن
در بگفتن و بگفتن
کز است طبع و بگفتن
کز نور و بگفتن و بگفتن
کوم که بگفتن و بگفتن
بل که بگفتن و بگفتن
آیا بر بگفتن و بگفتن
این بگفتن و بگفتن
ایضا و بگفتن و بگفتن
چون بگفتن و بگفتن
کوک و بگفتن و بگفتن
عالی بگفتن و بگفتن
بنام بگفتن و بگفتن
فخر بگفتن و بگفتن
در بگفتن و بگفتن
در بگفتن و بگفتن
در بگفتن و بگفتن

و اتحاد از نیکس که برآورده آگاه
ایستاد و عیب من و مایه خود فر
ای نایده در می و مایه خود فر
در پیش فراموشه برین یاد
حق که بجز دست تو برستادم
شش سال چه بودم بمشعل کباب
چرا که بوی نازم من کرد و بیکه
تا عوار از فوالت می بار

بندید ادمت من ای پور بار
غره منو که چو نیاید می
خانه مصوری ما رست جبل
زایر نه گوهر بعلقی کن
جان تو را که است وقت بود که
دو سبب است که تو نشین
بر من صهیان بند آرا که
طر محو زور امان و دود محو
سر بر دماور خوار شدن
از دنیا بر ای پور بار

ای که گفتی که تو را در این جهان
باز و ناکه زنده است ترا که می
که بران ناز از باز ناست ابرو
از آن ناز که زنده است ترا که می
کار دنیا می فرزند همه بخت

چون بخت با تو نشین بر حسین
عمری می جو جوانی موی و پیر بار
از کرد و ان و در شب هر دو کوی
باز کرد و از بد و بد نیک فراد است
از این چیدن از سر سوی خیر صبیح
حقت غیر است خوار و دست شرمخوا
خوار آید جهان بود و در آید جهان
خود نیست که ترا بند و شسته است
خود نیست که چون هر وقت و دیر

چوید را جهان تو از خدا است
بر سر این تر افتاد است
که با ما را بگردانیک و جوانی
هر که جویند و نیک و جوانی
چوید را جهان تو از خدا است
بر سر این تر افتاد است
که با ما را بگردانیک و جوانی
هر که جویند و نیک و جوانی

ای وفا و وفا است بطریق السلام
اگر این دین است و جهان است
آنکه بر حق ترا خست و دواز
زین قبل مانده میکان و خجسته
چو آنکه آگاهها بر این کج گزیده

لاجرم خلق همه را همان سده
 که خلق بهین اندر دلاز سده
 بنویسد این اندر و بر حق با نیست
 دانش آموز دسرا کرد جهان
 بچید است از دین آنکه جهان
 سویم نکال چو خود را مال قیم
 و هر شش با مشکل که نیست
 لعل تو جوهر و مانده کیش طاق
 صبر تر بر سخن سرش ز زبان
 خوشتر دار تو که در جهان
 سر و تا به پیشه ای تو سپیده دم
 و ادکس و نو و کرد و امن جو
 علم کانا از حق و جدا که کس
 روی جان سوی اسم حق بیکه
 سخن حکمتی حجت از خود آ
 ای ترا از روی لغت دان
 غمت از تو که زوار پس آنکه
 بر سر بخت به فرو آید
 چون که سوی صفا خود بشدی
 زار زوی طراز تو زی و طراز
 ز آنچه اری نصیب نیست ترا
 چون نبوی به خود چه حساب
 از کرده عیان سبب نیاز
 تو من از زینب و فرار
 هر که عیان که کشتی آن
 لستافی ز شاه آرزو از
 زار مکه اصفی چو طراز
 بخت زور بخت کرم و کداز
 چون نبوی به خود چه حساب

آواز نیاز گشت طبع بلیلی
 رنج می مال هر تو رسیده
 آن زمان است کشتی که اری
 بفرام اگر هر چه کشتی
 سوانه کشتی برود بهتر
 چو به جمال کی شود بر سر
 کی تواند خویر جز وانا
 در کجای هر چه دل که است
 که به جمال رغبت است ترا
 کید را در را بقیه به در
 در غار و زکوة از هر مین
 چون بحال شود کید به
 بر شمس مرزا بچل خدای
 بنایت حق غایب را
 تا به پس که پیش ازین حق
 بنام ده از ده صف است
 چون به بنی از انجمن انجم
 این طریق است کشتی
 بری شیرین برهان شود
 این در بیکاره می بین
 که دستان رسید که مرا
 بکند مراد سفر که گرفت
 کسوتی ز حال حد ثن
 سوانه کشتی سوانه کشتی
 مال به پنج هره و انبار
 از همه رنجها بجز دراز
 با تو آید بر دم و نده و حجاز
 سوانه کشتی برید بکار
 مدو عالم و سعادت به از
 بچین مال نارسه انداز
 کید و الش و خنیه راز
 کید است از خود ما و پر داز
 تا به بنی سخن جن و طراز
 کید را بجهای سخت نیاز
 تو به هم من این طبع جهان
 بشمار از چاه سسیده باز
 در سرائی که شاد است و حجاز
 السیاه است انجمن انجم
 همه به خوان و بی آواز
 بناسی که چشمتش آغاز
 این نکار است کشتی کید باز
 از پس چو کرا خدایست از
 کور دار و شبان و نیک هزار
 از سر خال و لغت و ناز
 که کج و در خوار کوار
 سر بر خدای دار فرار

کرده آید از دار هضای
حاجب کردار نه به نواز
امت جده خویش را فریاد
از سر پیاده رده به نواز
خار به می زخم در سیم
دل به صحرای دلت باز
سبزه های من چه به آید
بر تن استین حق طراز
مردمان شود روان مرد
میغ غریبه شود بر سر خوار

ای بیخ زبان آینه فغانه زار
چشمه طبع مانده سوی ناز
بر بطنی خوشن از هر چه میخ
کشت لکنت که پایک شعله زار
بر آید آتش کبر زی ابراک
این آتشخواه زرق و دیدن باز
به هر هوشی ز آتش بدید چو دانه
دانا چو بود اندیشه ز بوی زار
بازی کز ای کسب غیور پادشاه
زیرا که بیازی شود کسب غیور
از که مفاصل طبعی مستعدان
چرا که عقل عیشی هی آزار
هواره در پس دالتش از ابراک
کنده بود آن که استار و طور
از این چنان که هر چه در کوشش
بزمه فردا در دست نهاده و آزار
ای بهر خوب بجز و خرد کو
خود شرم نیاید ازین تار
کز خصم تو شیار ترا به شرف آید
در کج تو رفیع ای خصم تو به آزار

خواه که تو باغ ری بایست
نیکو کین سخن آرد نه بایست
که احوال این قاصد کشته نشاید
هر که زبیرا در آن کشته نشاید
در احوال این چو عاقل الله بایست
ز انبیا درین بجهان بر آید
در تعلیم بی حجت غلام رسول
مرزا بر جمع ناکردن را بایست
چند اصل این کجای مری را
برای انصاف و صفای بایست
نشود کوی زنده به من اندر سخن
بر سر کوی ترا چندین عاقل بایست

چون تو فردا در کجای مری
مشتی اجماع فطیم بایست
کشتی عاقلان غفلت شای بایست
خود کوی تا امانت رسالت بایست
چون رسالتی عاقلی بایست
معی بعضی کردن کلاه بایست
که برای خود کجای مری
رای کرکنتی بایست
پس در دای خودی بایست
کوی بدین نشان بایست
که بایست نیست آنچه آتش بایست
پیشمان و دشمنش بایست
چون بین اندر کجای بایست
رسمها بود هر دو را بایست
مردار و دین رو بایست
باز کوی که بایست
که آتش و دین بایست
اصلی بایست
کوی ازین دین بایست
که بایست نیست آنچه کوی بایست
موت بایست

ایچند آید این کجای مری
صدرا از آن ترا نه بایست
که آید بول خویش مرا
بر کجای مری بایست
تامت بول بول ترا
زوم با بر و خویش بایست
هم مقصودم از کجای مری
بیاست بر آید مری بایست
منکر و دین از آن کجای مری
نیکو کین سخن آرد نه بایست
نماهای تو همی آید
هر که زبیرا در آن کشته نشاید
چو کاری ازین دین بایست
ز انبیا درین بجهان بر آید
هم زبیرا در آن کشته نشاید
آتش دوزخ است ناکردن را بایست
مرزا بر جمع ناکردن را بایست
و دامن بجان بایست
برای انصاف و صفای بایست
در کجای مری بایست
رود حشر از پیره بایست
فد کشته بر کجای مری بایست

این سودان کرده در گردن
 من چه کردم اگر به آن جابل
 با بنوت چه کار بود او را
 لا بزم هشت بیرکت او
 دو مخلف بخواند امت را
 برده کشته یکسر این صف
 بخاک کشته یک برشان
 سر چه کان گفت لایق جین
 اینت سر حوام کرده جو خوک
 دو مخلف نام نشتند
 شتر ناه بین رسن یک
 لیک اندر دل جان پان
 از نه نام هجو یک کر نه
 لیکن از راه عقد مشبار
 ای خود منده هوشدار ملک خلق
 سخت برکت نقد مستان
 دور باش از مردی که بکر
 تیز تر کشت چهار بار بار
 قیمت از نوع مردم آنگه امروز
 خود و جگر بی بوند عدیل
 میشا به چو سیل سوی غلب
 من هانا که نیم من سرو
 تا اسباب شتم پایی بود

رسن چهار سلسله و سوس
 نفر ستاد و می رسد اناس
 چو نرفت از پس رسن کر باس
 کو فتنه پای غیش لباس
 چون دو صبا و صبر را سوی دها
 دان دو صبا و هر کی می کتا
 که سزاوارتر ز خود بخاک
 آنکه کر کشت عذرا لاس
 دانست کفایت جوش و کس
 چون سپید و سپید و خرد پلاس
 هر که لبنت خفت پای خوش از کتا
 چون یکس مادر خرد و فاس
 سوی بخت و رس و دوا کس
 لبنا سنده فرای زاناس
 پس بستاند و زنده اناس
 درم از کس سر سخت نکاس
 دام قرطاس داری و الفاس
 سوی جهال صده از انکاس
 شخص انواع دانه و اجاس
 بر زانیت او شناد و راس
 خلق سوی شتابت لهو کاس
 چون نیم مرد و دوی کاس
 زدم جز که بر طریق اس

پس دهرم زو یو لشکر او
 بنوم ناسپاس ازو که ستود
 مرد را خوا چه دارد تن خوشترش
 هر که دانه و عیار زانترش
 من عان کتا کران سملیت او
 من قودم این جان کرا غایب
 که خطای که سزاوارتر ز خود
 من قودت و خرد و دهر و خرد
 خاخرش فکین ازین نه و خرد
 بار خرد است بی بار تیر یاری
 بد خاخرت ای پسر از یاری
 چون خوار تر با یاری
 هر که باد و می صحبت رای آید
 ستر خویشتن به کرد امروز
 صورت لب به شد چا صل
 که چو نماند ستر و خست سبز
 هر که به ستر خویشتن تو صو
 به کشت را سخن دست به بر نه
 سر سیکان شود و سیر و چو
 صحبت تا دایم کزین که تیر و
 میوه چون اند که به به رختی بر
 رده و تاجار ستمکاره رخت

لباس خدای بر تن ماس
 سوی فزانه بهتر از لنتاس
 چون زو خوار کند چو کی خوش
 تو بخیره چه خدای اند و کاس
 سار و فکین قرطه و سلو او
 خادوم جان کرا غایب
 برتر از قدش و مقدس کتا
 خلق طاعت خرد کن خرد
 کز خدای فزانه خرد
 بار خرد و دهر و دهر
 دور باش بخوار خرد
 که خدای که باز او
 بر کس ای چه خست از خرد
 که چه خست شوخ و به
 بر و در که کتا به و دهر
 است بسیار که خدای و دهر
 چون عان کتا و دهر
 که خدای زو ستر از کاس
 با شتابت پس اند و دهر
 اند که قاعده را با شتاب
 بهر دهر و دهر
 از خرد و دهر و دهر

هر که در بره کفار رود و پنجه
 مرد از چو آن بود که صفایند
 مار مرد نمیت بدو اندر دل
 هر که آتش باغها نشاند
 سیر کرد انت گفتن بعضی
 هم از آن کبریا نشاند او داد
 رزق پیش آنکه رزق شود به
 کوهی خسته جانیده بر دشت
 سخن از مردم و نیر از شود
 زانکه دل دین من از آن بزم
 زانکه انت سخن را سر میزنش
 نیست تیر با آب منرفا کس
 تیری رنج بر معتبر چون بگو
 خولیش را بگو نیز چه میر
 چون نوی خوه بر آن چو می
 و بچه انگا نوی رود که چو
 نیکو که کجا میرست کسب
 از تو میوه در د و عورت را
 بارش امسال خانه است پیش
 نیست شوار جهان به ترا از این
 زو همین نیکو به داشت و کبر
 چون هر یک ز نهار خود دنا
 هر که اوج مستکبار بر دبرگاه

۷۱۹

باز بیاور

۷۹

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

